

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto VIII.

Ljubljana, 30. julija 1936

Štev. 30.

Izhaja vsak četrtek. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 29/1. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, ne frankiranih dopisov ne sprejemamo.

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. — V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. — Naročnino je treba plačati vnaprej. — Za odgovore je priložiti znamko.

„Perpetuum mobile“

Ali poznate stroj, takšen stroj, ki se večno giblje, ki ima neizčrpno energijo, nikoli ga ni treba popravljati niti čistiti, in vendar se nikoli ne ustavi? In morda ste že slišali o takem stroju? In o njem sanja človek, čeprav ga ni, in mu je dal ime »perpetuum mobile«.

Da, nihče nikoli ga še ni videl, tudi jaz ne in tudi vi ne, pa ga tudi nikoli ne bomo videli. In vendar je mislilo na tak stroj že veliko ljudi in so si prizadevali, da bi ga iznašli, in so zapravili velike denarje za poskuse, da bi odkrili tak izum. Pameten človek pa ve, da take iznajdbe ne bomo nikoli doživeli.

Kajnega, to lahko hitro razumete. Če bi pa povedal isto stvar na drug način, bi mi najbrž nihče ne pritrdil.

Končno smo pričakali pravo početje, pravo vročino. Nastopile so početnice. Kdor je imel kaj prihranjenega denarja in kdor varuje svoje zdravje in si to lahko privoščiti, si je poiskal oddiha. Mnogo jih je odšlo na morje, drugi v planine, tretji »na deželo« ali kamorkoli. Spočiti se vračajo domov, ožgani so od sonca, obraz jim sije od zadovoljstva. Le žal, da je premnogo takih, ki si ne morejo dovoliti niti skromnega počitniškega oddiha.

Poznamo pa tudi take, ki bi si lahko privoščili potrebnega počitka, da, ki bi si ga tudi morali, pa vendar tega ne stori. Vsakomur je jasno, da ti ne delajo prav. Človekov organizem je tudi neke vrste stroj, in sicer najplemetnejši stroj, ki potrebuje najskrbnejše nege, pravega počitka, nadomestitev izrabljenih energij z novimi silami in močmi. Toda kaj je človekovemu organizmu bolj potrebna poleg hrane kaganizmu kor zrak, sonca, vode in gibanja? Vsakdo ve, da so to človekovemu organizmu dobrine, ki jih ne moremo z ničimer drugim nadomestiti.

Poznam pa ljudi, ki se ženejo dan in noč v delu, na nego svojega organizma pa niti ne utegnejo misliti. Kadar pa jih utrujenost le preostropomni tudi na to neodložljivo dolžnost, jo skušajo — odložiti na »jutri«. Celo v boleznih ali v hudi oslabelosti od prevelikegaranja ne utegnejo niti k zdravniku, ker so v svoje delo tako strastno zakopani. Vsake minute se jim zdi škoda, čeprav terja korist njihovega organizma neizprosno ravno nasprotno. Končno poznajo tudi ljudi, ki so sicer šli k zdravniku, a zdravniških nasvetov ne upoštevajo, češ, saj še izdržim, torej ni nič hudega.

Ali je kaj čudnega, če se pri teh ljudeh pojavi nenadoma bolezen, ki ni več samo utrujenost, tudi ne samo izčrpanost, ampak prava bolezen?

Ob teh vrsticah mislim na vse ljudi. Mislim na tiste, ki imajo dovolj denarja in sredstev, in ravno tako na tiste, ki vsega tega nimajo. Bog, ko je ustvaril nebo in zemljo, je ravno največje dobrote napravil dostopne vsem. Vsem je dal zraka, vsem sonca in vsem vode. Samo tisti nimajo tega, ki sami nočejo. Zato izkoristite vse te dobrote, kolikor vam je največ potrebno.

Mislite tudi na svoje zdravje, ne samo za danes, ampak tudi za jutri. Današnja borba z življenjem je izredno težka. Zato zahteva tem močnejših in bolj spočitih ljudi, z mirnimi živci in svežo glavo. Življenje zahteva od nas brezpopojno, da moramo skrbeti za svoj stroj — za svoj organizem — da ga negujemo, osvežujemo, torej nekako popravljamo in čistimo. Telesne sile vsega našega organizma morajo brezhibno delovati, da je tudi naš duh čist, svež in močan.

Po velikih tovarnah imajo napise: »Pazite na stroj — stroj stane veliko denarja!« — »Pazite na stroj — stroj je živo bitje!« — »Pazite na stroj — stroj ima dušo!« — In delavci poslušajo glas te zapovedi.

Mnogo ste že čitali ali poslušali predavanja o človekovem zdravju in vendar — človek teh pametnih nasvetov ne posluša, vsaj tako ne, kakor bi jih moral. Ob teh mislih vam želimo od srca, da bi vsakdo od vas vsak dan vsaj malo pomislil tudi na svoje zdravje. Želim, da bi se na to spomnili tudi vi — vi, ki nimate ne denarja ne počitnice — vsaj vsake nedelje in vsak praznik. Želim vam vsem, da bi po nepotrebnem ne zapravljali svojih energij niti v prekomernem delu za denar, ki vam ne more nekega nadomestiti zdravja, ampak vam ga celo uničuje in končno uniči. Pocieni so te dobrote: spanje, zrak, sonce, voda, gibanje. Vsaj ob nedeljah in praznikih se naučite vseh teh dobrot, ki vam jih daje priroda v tako zvrhani meri. Taka skrb za zdravje ni težka, toda neizogibno potrebna za Vaše zdravje in za življenjsko borbo. Haka

Razgled po svetu

Španija v plamenih

Priprave in razgovori pred sestankom lokarnskih velesil

Skoraj vsi politični dogodki preteklega tedna so stopili v ozadje pred krvavimi dogodki v Španiji. Časopisi prinašajo cele strani telefonskih in telegrafskih poročil iz Španije, celo kopico slik o krvavih dogodkih, in vendar je težko odgovoriti na vprašanje, kdo prav za prav stoji za temi dogodki, oziroma kaj je glavni cilj sedanje krvave revolucije, ki je ena najbolj krvavih, kar jih je Španija sploh doživela. Približno se namreč čeni, da je do danes v državljanski vojni v Španiji v teh osmih ali desetih dneh padlo okrog 25.000 ljudi. In ne smemo pozabiti, da revolucija še naprej divja, da padajo po cestah vsak dan nove žrtve in da ne vidimo konca tega krvavega početja. Revolucija traja lahko še dva, tri dni, lahko pa še tedne ali celo mesece.

V začetku se je mislilo, da je revolucija izbruhnila, ker so si nekateri želeli monarhijo. Vendar temu ni tako.

General Liano je prevzel vodstvo upornikov v južni Španiji. Posebno znan je postal za zadnjem govoru, ki ga je imel na radijski oddajni postaji v Sevilli.

Bivši španski kralj, ki se nahaja v izgnanstvu, se je sam izrazil, da voditelji sedanje revolucije ne mislijo na vzpostavitev monarhije, temveč na sestavo nacionalne vlade. Bivši španski kralj priznava, da se med uporniki nahajajo tudi prijatelji monarhije, in če bi slučajno prišlo do tega, da bi se narod izjavil za kralja, je on pripravljen vrniti se v Španijo.

Uporniki torej niso dvignili revolucije zaradi kralja, ampak zaradi tega, ker ne odobravajo današnje levo orientirane vlade. V tej borbi proti vladi so se zedinili monarhisti z drugimi, na desno orientiranimi strankami, to so vsi tisti, ki so proti socializmu in komunizmu.

Voditelj upornikov je general Franco, eden najbolj pogumnih ljudi Španije. Franco je še za časa monarhije vodil par uporov in ko se je sedaj pojavil na čelu upornikov, je bilo takoj jasno, da se bo borba, ki jo je napovedal vladi, sestavljeni iz levo usmerjenih republikancev in nasprot-

nikov fašizma, vodila resno, da bo dolgotrajna in da bo od sile krvava. In tako se je tudi zgodilo.

Revolucija je izbruhnila v Maroku in na Kanarskih otokih. General Franco se je oprl na špansko tujsko legijo, na tako imenovano »tercio«, ki šteje okrog 9000 mož, samih inozemcev, ki se ničesar ne plašijo in ki jim je tudi tveganje lastnega življenja postranskega pomena.

Na prvo nedeljo upora je samo v Barceloni padlo 150 ljudi. Drugi dan se je nadaljevalo klanje z isto neusmiljenostjo, ne samo v Barceloni, temveč po vsej Španiji. V državljanski vojni teče kri v potokih. Po cestah ležijo mrtveci in konji, vse, staro in mlado je oboroženo, celo žene in otroci.

Ravno tako se vodi ogorčena borba tudi po radiu. General Franco je po radiu pozval vojnega ministra generala Mijasa, naj takoj pripravi odstopi, sicer ga bo dal ustreliti. Madridska vlada pa ukazuje generalu Francu, da se mora pripravi staviti vladi na razpolago, in da ga odstavijo kot generala Kanarskih otokov, če ne bo poslušal vladnih ukazov...

Casopisne vesti o uspehih vlade proti upornikom, oziroma vesti o uspehu upornikov proti vladi so si popolnoma nasprotujoče. Današnji položaj v Španiji je zelo nejasen in se ne more niti približno soditi, kako se bodo dogodki v Španiji razvili in kako dolgo bo trajala krvava revolucija, ki zahleva vsak dan tako ogromnih ljudskih žrtev.

LONDONSKA KONFERENCA

Pred konferenco lokarnskih velesil, ki bi se imela v kratkem sestati v Bruslju, se je 23. t. m. vršil v Londonu ožji sestanek med Anglijo, Francijo in Belgijo. V komuniketu, ki so ga po tej konferenci v Londonu izdali, trdijo, da je glavni cilj, ki mu morajo vsi evropski narodi posvečati največjo skrb, konsolidacija miru in splošni sporazum. Vse tri vlade: angleška, francoska in belgijska so zato sklenile stopiti v stike z Nemčijo in Italijo, da ju pridobijo za sestanek vseh lokarnskih držav, t. j.: Anglije, Francije, Nemčije, Italije in Belgije, eventualno tudi sovjetske Rusije, Male antante in Balkanske zveze.

Londonski konferenci in njenim sklepom se v diplomatskih krogih pripisuje zelo velik pomen. Londonska konferenca je pokazala, da si Anglija, Francija in Belgija res prizadevajo, da bi prišlo do sestanka, na katerem bi se razpravljalo o miru in bi se našla možnost za trajno ureditev evropskih razmer, ki so danes tako slabe.

V rimskih diplomatskih krogih pravijo, da je Italija sicer pripravljena sodelovati pri urejanju razmer v Evropi in da ima g. Mussolini celo že izdelan obširen načrt za ureditev vseh evropskih razmer, vendar pričakuje Italija, da se bodo v prvi vrsti likvidirali spori iz bližnje zgodovine, t. j. neprijateljstvo, ki je proti njej bilo

izraženo s sankcijami. Italija pričakuje, da bo v prvi vrsti preklicana Ženevska sodba, po kateri je bila Italija proglašena za napadalca v italijansko-abisinski vojni.

Nemčija je sicer sporočila, da jo veseli poziv na konferenco vseh lokarnskih držav, vendar se pričakuje, da bo v vseh teh vprašanih nastopila enodušno z Italijo in da bo ravno tako kakor Italija imela tudi Nemčija posebne želje in iskala posebnih koncepcij še pred samim sestankom.

VELIKA AMNESTIJA V AVSTRIJI

Vzlic sklenjenemu sporazumu med Nemčijo in Avstrijo so 25. julija praznovali drugo spominsko obletnico za pokojnim dr. Dollfusom in še bolj svečano kakor lansko leto. Ob tej priliki je bilo deležno amnestije nad 10.000 političnih obsojencev. Ta velika amnestija naj bi končno zbrisala s sveta zadnji spomin na dobo nedavnih držav-

General José Sanjurjo, ki se je odlikoval v vojni proti Abdel Krimu in ki je zadnji evropski živel v izgnanstvu na Portugalskem, se je napotil te dni kljub svojim 61 letom z letalom v Španijo na pomoč upornikom. Letalo se je med vojnjo ušlo, general je ubit.

ljanskih vojn v Avstriji. Vzlic amnestiji in vzlic sporazumu, ki sta ga pred kratkim sklenili Avstrija in Nemčija, pa ne smemo misliti, da se je 25. julija pokazala Avstrija slabo. Nasprotno, vsi uradni in poluradni časopisi so v zvezi s proslavo in amnestijo poudarjali, da bo avstrijska vlada v primeru kakih neredov ali agresivnosti nacionalnega-socializma nastopila odločno in da bo vsak poskus zatrla že v samem začetku. Proslavo od 25. julija tolmačijo kot jasno in nedvoumno izjavo Avstrije Nemčiji, da sicer želi imeti dobre in prijateljske stike z nemškim režimom, vendar da si ravno tako želi ohraniti svojo samostojnost in da se bo proti morebitnemu rovarjenju nacionalnih-socialistov v Avstriji borila z vsemi silami.

NEMČIJA PRIZNALA ANEKSIJO ABESINIJE

Te dni je nemški ambasador v Rimu g. Hassel sporočil italijanskemu

zunanjemu ministru grofu Ciano, da bo nemška vlada v Adis Abebi ukinita poslaništvo in namesto tega odprla konzulat. To sporočilo nemške vlade je bilo v Italiji sprejeto z navdušenjem, ker je s tem nemška vlada priznala italijansko cesarstvo ter aneksijsko Abesinije.

KAJ SE NAM OBETA OD SESTANKA LOKARNSKIH VELESIL?

Po končanem londonskem sestanku se v evropskih diplomatskih krogih živo razpravlja o sestanku lokarnskih velesil. Situacija je danes čisto drugačna, kakor je bila pred 14 dnevi, vendar smo ravno tako pesimistični, kakor smo bili. V prvi vrsti še sploh ne vemo, ali se bosta Nemčija in Italija udeležili konference vseh lokarnskih velesil, v drugi vrsti, tudi če se udeležita, gotovo ne bosta hoteli sprejeti nikakršnih obveznosti.

Po najnovejšem sporazumu, oziroma prijateljstvu med Nemčijo in Italijo je Evropa razdeljena na dva tabora: na tabor fašističnih držav in na tabor demokratskih držav. In ta dva tabora se bosta prvič sestala na konferenci lokarnskih velesil.

Logično bi bilo, da bi Anglija in Francija, ki ju veže dolgoletno prijateljstvo, nastopili soglasni v vseh vprašanih, ki se nanašajo na evropski mir in na skupno sodelovanje pri urejanju evropskih problemov. Vendar tudi to pot se Francija ne bo mogla popolnoma zanesti na svojo prijateljico Anglijo, ker politika Anglije ne ljubi sentimentalnosti in je navajena ribarjenja v kalnem.

Kar se pa Nemčije in Italije tiče, moramo imeti pred očmi, da je zunanja politika teh držav popolnoma odvisna od g. Mussolinija in g. Hitlerja. Zato nas ne sme iznenaditi kaka nepričakovana gesta katere izmed teh dveh držav. Italija in Nemčija sta državi, ki ljubita politiko sigurnih dejstev, in bosta že samo zaradi tega imeli na konferenci zelo značilni vloži.

Navzočnost Italije in Nemčije na sestanku lokarnskih velesil in sploh že sam sestanek kot tak ne more prinesiti tistega trajnega mira, po katerem vsa Evropa tako silno hrepeni. Ta sestanek ne more privedi do končne ureditve vseh važnejših življenjskih vprašanj, ki so za evropski mir toliko važnosti.

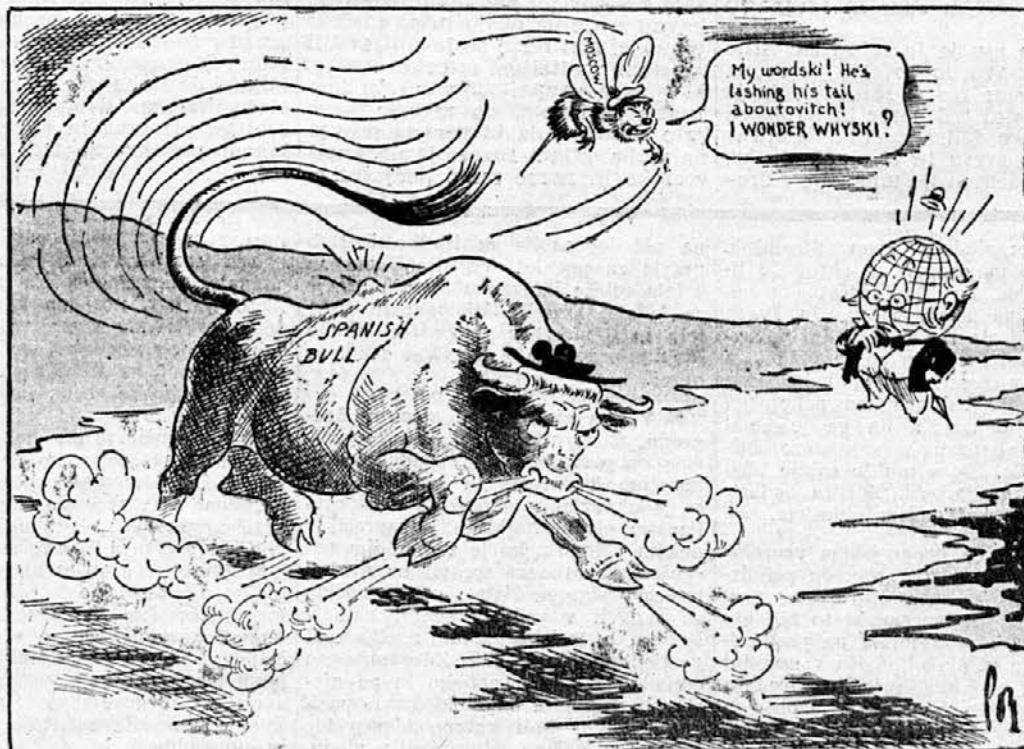
Vsa Evropa si želi, da bi konferenca lokarnskih velesil rodila pozitiven sad. Tudi skoraj vse evropske države so na tej konferenci zainteresirane. Francija si želi, da bi že končno prišlo do ureditve njihovih odnosov z Nemčijo, ravno tako Belgija. Nemčija si želi dobiti kolonije, ki bi ji dale novega prostora za njeno ljudstvo, in novih surovin za njeno industrijo. Italija si želi, da bi se preklicala razsodba Zveze narodov, po kateri je bila proglašena v italijansko abesinski vojni za napadalca. Anglija si želi ohraniti svoj dominantni položaj svetovne politike in pridobiti si časa za oboroževanje na morju in na kopnem, kar je v zadnjih letih precej zanemarila. Vsa druga Evropa pa si želi miru.

ZGOVORNA FRANCOŠKA STATISTIKA

V zadnjem času se v Franciji zelo živahno in zelo resno razpravlja o porazni statistiki porodov. V prvem tromesečju tega leta — pravi statistika — je umrlo v Franciji 22.000 ljudi več, kakor pa se jih je rodilo. To da misliti. Koncem drugega cesarstva (leta 1868.) se je v Franciji rodilo 1.043.000 otrok, leta 1934. pa samo 650.000, in še od tega odpade 50.000 otrok na inozemce.

Francija se je med letom 1869. in 1870. povečala za 1 milijon ljudi, med letom 1870. in 1936. pa samo za 3 milijone ljudi. Če pomislimo, da se je v istem času število Angležev povečalo od 26 na 47 milijonov, Nemcev od 39 na 67 milijonov, Italijanov od 25 na 43 milijonov, Japoncev od 33 na 69 milijonov itd., lahko razumemo veliko razburjenje v Franciji. Francija se je postarala. Njeni porodi rapidno padajo in radi tega se je začel majati tudi njen ugled in položaj, ki ga je dosedaj imela v svetu kot velesila. Na Francoskem so celo izračunali, da bo leta 1980. imel francoski narod mesto 41 milijonov samo še 21 milijonov ljudi, če se bo razvijal tako kakor dosedaj.

Francoski rodoljubi zahtevajo, da se po vzoru Nemčije in Italije uvede zakonodaja, ki bi obdavečila tiste, ki nimajo otrok, in pomagala tistim, ki jih imajo. Kajti Francozi vedo, da je tudi najmočnejša Maginotova linija slaba obramba, če za njo ne stojijo živa sila. In to držl. ***

Španski bik divja. Otepa se moskovsko ovc. (Daily Mail)

Kronika preteklega tedna

■ Povišanje poštinih pristojbin za inozemstvo stopi v veljavo 1. avgusta t. l., in sicer: za navadna pisma od Din 3.— na Din 4.—; za dopisnice od Din 1.75 na Din 2.—. Poviša se tudi pristojbina za brzojave v notranjem prometu, in sicer za besedo od Din 0.60 na Din 0.70.

■ Naš turizem v številkah. »Turistična politika, periodični časopis ministrstva za trgovino, prinaša v zadnji številki statistiko o napredku turizma v naši državi. Leta 1930. je imela država 605.4 milijonov dinarjev dohodkov, leta 1931. je 535.5 milij. Din, leta 1932. samo 492.9 milij. Din, l. 1933. so se dohodki dvignili na 701.1 milij., leta 1934. na 811.1 milij., in leta 1935. na 827.2 milij. Din. V zadnjih šestih letih je prinesel turizem skupaj 3.968 milij. 200.000 Din. Od tega zneska odpade na primorska mesta 1.443 milij. 600.000 Din, na alpska in subalpska mesta 738.500.000 Din, na turistična mesta pa 1.392.700.000 Din. Statistika dokazuje, da napreduje turizem v naši državi od leta do leta in da je postal važna veja narodnega gospodarstva.

■ Velika korupcionistična afera na Poljskem. V Tarnovu na Poljskem so aretirali ženo predsednika krakovskega apelacijskega sodišča gospo Vando Parilewicz, sestro bivšega in že pokojnega notranjega ministra Pierackega. Za velike denarne zneske je nameščala in premeščala po svojih zvezah z vplivnimi osebnostmi sodnike na boljša mesta, mnogim znanec je izposlovala dobra notarska mesta in uspešno posredovala v raznih procesih. Gospa Parilewicz je ob aretaciji simulirala blaznost, a se ji ni posrečilo. Afera meče silno čudno luč na poljeko pravosodje in je po vsej Poljski izzvala veliko senzacijo.

■ Mlada usmiljenka Slovenka pobegnila iz bolnice. Dvajsetletna usmiljenka Emanuela Adamič, sestra znanega ameriškega pisatelja Luisa Adamiche, je pred kratkim pobegnila iz bolnice železničarskega prometnega osebja v Beogradu. Pred dvema letoma se je seznanila s Stevanom Beletom, ki je bil namešten v bolnici kot strojnik. Med njima se je razvila ljubezen in končno se je odločila mlada žena zapustiti svoj red ter je pobegnila ponoči iz bolnice za svojim ljubim v Subotico, kjer se namerava mladi par poročiti. Mlado ženo je premagala neodoljiva sila, ker si želi ustvariti življenje, za katero čuti najidealnejši poklic, materinstvo. Srečala je moža, ki ga ljubi z vsem srcem, in tako se je odločila stopiti iz samostanskega življenja kljub vsem zapovedim in obljubam, ki vežejo na samostansko življenje.

■ Olimpijski ogenj na poti v Nemčijo. 20. julija so prižgali v Atenah na izredno slovesen način olimpijski ogenj, kakor so delali to nekoč Grki, namreč s pomočjo solnenih žarkov in zrcala. S tem ognjem so prižgali baklo, ki jo bodo prenesli štafetni tekači iz Grčije preko Bolgarije, Jugoslavije, Madžarske in Avstrije v Berlin. Ob velikih svečanostih je sprejel baklo prvi tekač Konstantin Kondilis in stekel z njo, z oljkovo vejico in z olimpijsko poseljanico v smeri proti Bolgariji. Ta olimpijski ogenj je pripeljal v Beograd v ponedeljek 27. julija dopoldne. Pričakuje se ga z veliko slovesnostjo. Pozdravni govor sta imela beograjski župan Vlada Ilić in minister za telesno vzgojo dr. Robić ob streljanju s topovi. Olimpijsko baklo je odnesla naša štafeta Sokolov proti Madžarski. Olimpijski ogenj pomeni povzdigo duhovne in telesne moči in zdravja narodov za ohranitev miru.

■ Smrtna nesreča v Savinjskih planinah. Ze od srede julija so pogrešali v Savinjskih planinah 2 mlada ljubljanska turista, Mladena Mikšiča in Vida Janšo, akademika ljubljanske univerze. Reševalna ekspedicijska je našla trupli ponesrečenecv šele v četrtek 23. julija pod velikim sklodom Skute v 150 m globokem prepadu pod Malim hudim grabnom. Mrtna turista sta ležala drug poleg drugega z obrazom proti zemlji. Grušču ju je po zadnjih nevihtah zasul že skoro do polovice. Nesrečo je najbrž povzročila nevihta in spolzki teren na mokri travi v previšnih počkah. V megli turista nista mogla najti prave poti za sestop izpod Skute in nenadoma jima je zmanjkalo tal tik pred prepadom. Vest o njuni smrti je napravila globok vtis. Bila sta izredno simpatična in nadarjena mladeniča. V veliki ljubezni do planin sta našla skupno smrt. V soboto 25. julija so ju pokopali na ljubljanskem pokopališču ob veliki udeležbi tovarišev akademikov, prijateljev in znancev.

■ Še dve žrtvi planin v Triglavski steni. Komaj so našli obe žrtvi Savinjskih planin, že sta se v Triglavski steni smrtno ponesrečila dva Mariborčana, 24letni Savo Domicelj in Egon Letner. Pokopali so ju v Mariboru.

■ Strajšnškovi morileci prijeti. V začetku tega meseca je bil v Mariboru umorjen v svojem stanovanju fi-

Lov za — srečko

Srečka, ki je prepotovala pol sveta in ki je končno le prinesla srečo svojemu lastniku

Marseille, konec julija

»Telega gospoda si le dobro ogledajte,« je začel moj sosed, medtem ko mi je pokazal mladega moža, ki je na kavarniški ploščadi po malem srebral ledeno pijačo. »Ta mož je velika marsejska zanimivost. Pred nekaj leti je bil še uboga para, današnji dan je pa večkratni milijonar. Če vas zanima, vam bom povedal, kako je monsieur Hilaire Fenelon postal bogataš. Ves Marseille pozna njegovo zgodbo. Čudna se vam bo zdel, vendar vam jamčim, da je resnična!«

Moj znanec mi je začel pripovedovati:

Hilaire Fenelon je ustanovil pred nekaj leti za »Zapadnimi vrati« majhno trgovino, kjer je prodajal spominčkov železnim turistom vse mogoče jutrovske kurioznosti. Pri njem si dobil preproge, bodala, bur-nuse, zlate obroče za nogo in sploh vse, kar ti je srce poželelo; v bazarju monsieurja Fenelona si si lahko sestavil pravcat muzej, ne da bi sploh stopil v Marseille.

Trgovinica je imenitno cvetela, seveda samo dotlej, dokler so tujei prihajali čez morje v Marseille. Kriza je zatrla tudi tujski promet in monsieurju Fenelonu so se prejemki od meseca do meseca bolj krčili. Upniki so si kar podajali kljuko. Davčni eksekutor mu je zaplenil vse, naposled celo trgovino.

SREČKA V ZAMENO ZA COPATE

Hilaire Fenelon ni imel niti beliča več v žepu. Vse kar mu je ostalo, je bila stara listnica, ki jo je podedoval po očetu. Lepega dne je pa prišel k njemu monsieur Montrant, ki seveda tudi ni imel denarja, pač pa veliko bulo na nogi. In ker ga je ta bula strašno bolela, je po vsaki ceni potreboval mehke in udobne copate. Izbral si je izmed klobučevinastih čolnov največje in ponudil Fenelonu srečko državne razredne loterije namesto plačila. Razočaranega Fenelona je tolažil, rekoč:

»S tole srečko, gospod Hilaire, boste gotovo zadeli glavni dobiček. Na srečki je številka 87653. Seštejte številke, pa boste dobili 29. Prav toliko let vam je in vaši dolgovi znašajo tudi 29 tisočakov. Rečem vam, da je to migljaj usode!«

Hilaire Fenelon je postavil prijaznega knjigarja pod kape in vta-

nil preteto srečko vdano v skryven predelček očetove listnice.

V AFRIKO!

Ker Fenelon ni imel ne trgovine ne denarja, se je pač moral ogledati za kakšnim drugim zaslužkom. Na Francoskem mu ni nič več ugajalo, zato si je izposodil od sorodnikov nekaj denarja in odplul z ladjo v Afriko. Naj si je še toliko prizadeval, se mu vendar ni posrečilo, da bi si ustvaril novo eksistenco. Naposled je postal delavec na nekem doku, ki ga je lepega dne pripeljal v oransko pristanišče. V Oranu se je znašel spet brez dela in zaslužka; odšel je v Abuam in se prelevil v rudarja.

Ves ta čas ni vedela živa duša v Marseille, kje se Fenelon potika in kaj počne. On sam pa seveda ni čutil potrebe, da bi se komur koli v domovini javil. Malo ga je grizla nesreča, malo pa ponesrečen pokuš v Afriki.

SREČKA 87653 ZADELA

Monsieur Hilaire ni prav storil, da je zapustil domovino, zakaj medtem se je zgodilo nekaj čudnega: njegova srečka je res zadela glavni dobiček! Camille Montrant, obubožani knjigar, je skorajda znorel, ko je izvedel za izid žrebanja. Ker je bil pa že sam ob milijone, je hotel vsaj po vsaki ceni najti Fenelona. Iskal ga je povsod, toda našel ga ni. Nazadnje je priobčlil za poslednje denarce, ki jih je le s trudom zbral, velik oglas v časnikih in na dolgo in na široko razlagal svetu zgodbo o čudnem tiču, ki je odšel iz domovine in bo bržčas milijone zapustil lačni državnih blagajni.

Bilo je menda spomladi 1934, ko si je Fenelon daleč v tujini nekega večera kupil kilo datljev. Prodajalec mu jih je zavel v porumenel časniški papir. Lačni Fenelon je s slastjo zaužil datlje, potlej je pa razvil papir in začel z zanimanjem prebirati »najnovejše vesti« iz domovine.

Zdajci je prebledel ko zid; srce mu je utripalo tako glasno, da ga je sam slišal. Zgledalo je v časniku z mastnimi črkami natisnjeno svoje ime. Tako je Fenelon izvedel, da je zadela glavni dobiček, in da ga Marseillčani iščejo po vsem svetu. Tedaj se je spomnil siromak svoje srečke. Da, nekoč jo je imel, toda

Bog sam si ga vedi, kje jo naj zdaj še najde. Ze meseci so minili, odkar je prodal svojo listnico v Oranu nekemu starinarju za piskavih par grošev.

KJE JE DENARNICA?

Fenelon se je odpeljal še tisti dan v Oran, toda starinar je listnico že zdavnaj prodal, ne da bi bil našel v skritem predelčku srečko, ki je zdaj zadela milijonski dobiček. Tedne in tedne je stikal Fenelon po Oranu za svojo listnico, toda našel je ni. Ljudje so ga imeli za bedaka, ki se mu je zmešalo.

Lepega dne je hotel ves truden in zejen zaviti v neko mornarsko beznico, ko je zdajci zagledal pred krmo gručo mornarjev. Zagreli: možje so kockali na vse pretege in eden izmed njih je imel pred seboj na mizi listnico — Fenelonovo listnico, ki je že mislil, da je ne bo nikoli več našel! Srce mu je hotelo zastati, ko se je ustopil za v igro zatopljene mornarje. Lastnik listnice je izgubljal in izgubljal. Naposled je jezno dejal:

»Zdaj ste me osušili. Igrajte kar sami dalje!«

V tistem trenutku je stopil Fenelon k njemu, rekoč:

»Vaša listnica mi je všeč, lepo, staro delo je. Če hočete, vam lahko zanjo posodim deset frankov.«

PRESREČEN ZMAGOVALEC

»Požvižgam se na vaše posojilo,« ga je zadirčno zavrnil mornar. »Če hočete, kockajta za denarnico. Deset frankov — za denarnico!«

Razburljiva igra se je začela. Fenelon je izgubljal in izgubljal. Ko se je že znebil 50 frankov, se je nenadejano sreča obrnila. Ves svoj denar je pribral nazaj in še denarnico povrhu. Previdno je potipal v skrit predelček, in glej — srečka je bila na svojem starem mestu!

Nekaj dni pozneje se je izkrcal Fenelon v Marseille; sestradan in zanemarjeno oblečen, vendar žareč od sreče.

Državna razredna loterija mu je izplačala glavni dobiček in monsieur Fenelon si je kupil novo veliko trgovino. Nič čudnega ni, da so k temu srečniku kar drveli kupci. Vsakdo je hotel videti moža, ki je v bitki za srečo — zmagal.

Indijančeva kariera

Krotilec kač — kralj Industrije

Lima, julija

Kdor misli, da so današnji potomci južnoameriških domačinov (Indijanecv) samo žalostni postržki nekaj tako slavnega in visoko kultiviranega plemena, se zelo moti. Sin velikega Inke, Blasco Miguel de Cohamba, prekrasen in zastaven dečko, je dokazal, da plemenitost, nadarjenost in velikopoteznost njegovega slavnega plemena še zdavnaj ni izumrla.

DEČEK — KROTILEC KAČ

Blasco Miguel de Cohamba je bil rojen neke v Kordiljerih, in čeprav ima zveneče ime, je bil revček od nog do glave. Izmed svojih sovrstnikov se je razlikoval po lepoti, po mačji prožnosti, po divjosti in po domači inteligenci.

Glejte, mali deček lovi kače, jih kroti in dresira. Lepega dne so mu nevarne plazilke pokorne in on je gospodar divjih šum in skalnatih gora.

Mogoče mu je ta misel zavestno šinila v glavo, mogoče je pa usoda tako hotela; res je samo to, da je deček postal trd borec in naposled zmagovalec. Žilica mu ni dala miru; šel je po svetu in si služil denar, kačo ljudem svoje umetnije z dre-

KAVA

Sam Bog si ga vedi, ali se je porodila v njegovi glavi zavestno velika misel, ali je pa spet usoda posegla vmes. Lepega dne je vtnil vse svoje premoženje v kupčijo, ki se je zdelo takrat vsakemu pametnemu človeku gola blaznost. V nekem pristanišču, kjer po navadi trgujejo s kavo, je mladi mož na veliko začudenje opazil, da dovažajo z vozovi in avtomobili žlahtno kavno zrnje na obalo in ga mečejo v morje. Kaj hitro se je sprjelilil z nekim voditeljem izvozne družbe, ki mu je zaupal — vsem ljudem znano skrivnost, da mečejo kavo zato v morje, da bi ji cena preveč ne padla. Mladi Blasco je podkupil voznike in razne male podjetnike,

da so njemu prodali vso kavo, namesto, da bi jo vozili v morje. In glej, čez nekaj dni je imel Blasco na pol zastoj ogromno skladišče tega žlahtnega sadu. Mladi mož je vedel, kaj hoče. Lepega dne je stopil na borzo in podrl vso umetno zgrajeno stavbo kavnega trusta. Ker je pa postal bogati gospod le prenevaren, so mu ponudili družabništvo.

DVAJSETLETNI KREZ

Blasco Miguel de Cohamba je dvajset let star in že je lastnik velike ladjedelnice, lastnik večjih tovarn jute, veleposestnik in industrijec.

Nekdanji krotilec kač je postal čez noč ugleden podjetnik, ki dela čast svojemu, nekaj slavnemu plemenu.

Pomanjkljivo izobrazbo si je kmalu izpopolnil, plemenite srčne kulture je imel pa še dovolj od svojih staršev in pradedov. Tisočim je danes krušni oče, pa ne samo to: vsem svojim podrejenim je kraljevski prijatelj in niti poslednji delavec ni njegov podložnik, temveč vnet sodelavec in iskren prijatelj. Kakopak je največ njegovih delavcev Indijancev, tega mu pač nihče ne bo zameril. Blasco Miguel de Cohamba je s svojo blestečo kariero dvignil spet ugled svojega plemena in vlll svojim rojakom poguma za trdi življenjski boj.

nančni preglednik Ivan Strajšnek. Morileci so ga oropali za okrog 30 tisoč dinarjev. Ze takoj sporetkca je padel sum na Karla Sterna in Ivana Kolerja, ki sta ravno tiste dni pobegnili v Avstrijo. Tam so ju prijeli in eta umor v resnici tudi priznala. Serna pravi, da je zahteval od pokojnega Strajšnška denar, a da ga je hotel Strajšnek »napasti« s svojo staro službeno sabljo. Serna mu je sabljo izbil iz rok in ga zadavil. Morileca bodo v kratkem izročili našim oblastem.

■ Obsodba v beograjskem procesu. Po 3 mesece dolgem procesu pri državnem sodišču za zaščito države proti narodnim poslanecm, ki so bili obdolženi poskusa atentata na predsednika vlade g. Stojadinovića v narodni skupščini, je bila izrečena sledeča sedba: Damjan Arnatović je obsojen na 15 let robije in trajno izgubo častnih pravic, Dragiša Stojadinović

na pet let robije in izgubo častnih pravic za pet let, Vasilije Trbić na 4 leta robije in izgubo častnih pravic za 4 leta, Dragiša Milovanović na 1 leto in 6 mesecev robije ter izgubo častnih pravic za 2 leti. Vsi ostali so oproščeni.

■ Velika ginekološka afera v Beogradu. Zdravnika dr. Pančo Stojanovića sta ovadila njegov podnajemnik Srboljub Todorović in služkinja, da se je ukvarjal zelo pogosto z odpravljanjem plodu. Najhuje je zagrešil v nekem primeru, ko je z umetnim poseženim porodom spravil na svet 7 mesecev starega živega novorojenčka. Ga zadavil v vodi in sežgal nato v štedilniku. Dolžajo ga tudi nasilja nad pacientkami itd. itd. Zdravnika so odpeljali takoj na policijo in po njegovem dnevniku odkrili številne pacientke kakor tudi korespondenco ter beležke o načinu odpravljanja plodu.

Zdravnika so izročili sodišču. Kot skrivca smatrajo tudi zdravnikovega podnajemnika Todorovića in služkinjo Zlato Načkar, posebno ker sta tako dolgo prikrivala stvar, za katero sta dobro vedela. Zashišali bodo tudi pacientke, med katerimi so tudi iz tako zvane najbolje beograjske družbe, žene in hčerke zelo uglednih beograjskih družin. Tako bo škandal še vse večja senzacija, ko se bodo morale vse te pacientke zagovarjati pred sodiščem. Afera je že zdaj dvignila v Beogradu veliko prahu in pričakujejo radovedneže še večje senzacije.

■ Obloznicca proti atentatorju na angleškega kralja ne obtožuje atentatorja Mac Mahona zaradi atentata, temveč ga dolži, da je s svojim početjem kršil javni red in mir ter da je hotel vznemiriti angleškega vladarja pri njegovem vladarskem delu. Znano je že, da smatrajo atentatorja za umobolnega.

Zanimivosti z vsega sveta

Osem milijonov din odškodnine je zaradi boleznj filmske igralka Simone Simon morala nedavno plačati nekak zavarovalnica filmskemu podjetju v Hollywoodu. Filmsko podjetje je snimalo film v puštnji Arizone. Tam je Simona Simon nenadoma zbolela. Zamenjala jo je igralka Coleta Colber, ki je dobila kot honorar 5 milijonov dinarjev.

John Rockefeller je pred kratkim osnval veliko bioskopsko palačo v Chicagu. V tem bioskopu bodo šolski mladini brezplačno prikazovali razne prosvetne filme.

Na predlog g. dr. Goebelsa, nemškega ministra za propagando, bodo od 1. do 7. avgusta prepovedana vsa politična zborovanja v Nemčiji. To so odločili zaradi tega, ker bo v tem času Olimpijade v Nemčiji največ tujcev.

Romunskemu zunanjemu ministru g. Titulescu bodo v kratkem postavili spomenik v vasi Kraši na madžarski meji. Tako bo romunski državnik tudi spadal v vrsto onih redkih mož, ki so že za časa življenja dobili svoj spomenik.

Angleško novinarka Elizabeto Viskrenova so pred kratkim aretirali agenti nemške tajne policije. Kot novinarka je pisala anketo o Nemčiji in tako obveščala svoj list o tamkajšnjih dogodkih in razmerah.

5000 din vredno zlato uro pokloni Karnedijev institut v Stockholmu vsakomur, kdor v nevarnosti za svoje lastno življenje reši komu življenje.

13 milijonov obiskovalcev so imeli lani praški bioskopi. V Pragi imajo vsega 120 bioskopov. Taksa za nezaposlene, ki se plača od vsake vstopnice, je vrpla lani 5 milijonov din. Pražani pričakujejo, da bo letos obisk še večji.

Zaradi ropota letalskih motorjev je pred kratkim napravil samomor angleški književnik Leslie Stret; v bližini svojega posestva v New Forestu se je vrgel pod voz.

Bivši španski prestolonaslednik grof Covadonga, ki se je pred kratkim ločil od svoje prve žene, se bo 9. dni znova poročil. Njegova druga žena bo hči nekega zobnega zdravnika iz Kube.

Zenski krivnik. Gospa Florans Tomson, žena pred štirimi meseci umrlega krovnika Tomsona bo obesila 23letnega črnca Rena Betija dne 31. julija t. l. v mestu Ovenboro, država Kentucky. Oblasti so gospej Tomson ponudile zameno, a ona je korajžno izjavila, da bo že sama dobro opravila posel. Gospa Tomson je stara 43 let in je mati štirih otrok.

4.355.000 nezaposlenih je bilo 1. maja t. l. vpisanih v Nemčiji.

Ze drugič je prodal svojo glavo nekemu angleškemu znanstvenemu inštitutu Anglež Robert Müller. Müller ima izreden spomin in more navesti vse važnejše dogodke zadnjih 30 let, številke vseh listov, ki so pisali o teh dogodkih, in okrog 2000 pomembnih datumov iz svetovne vojne. Prvikrat je Müller prodal svojo glavo štirim zdravnikom za pol milijona dinarjev, to pot pa je dobil poldrugi milijon.

1 m visoka pritlikavka je blizu Cadiza na Španskem rodila te dni četverke (enega dečka in tri deklice). Dva novorojenčka sta kmalu po porodu umrla, mati in druga dva otroka se pa prav dobro počutijo.

Strela je udarila v voz sena blizu Varšave in ga užgala. Voznika je zajel plamen in mu ni bilo moč pomagati, ker se je splašeni konj z gorečim tovorom pognal v dir. Pozneje so našli le še zoglelene kosti nesrečnega kmeta.

Največje do danes natisnjeno književno delo je kitajska enciklopedija: ima namreč 4020 knjig. Napisali so jo za vlade kitajskega cesarja Hang-Hia v 18. stoletju. En iztis tega ogromnega dela hranijo tudi v britanskem muzeju v Londonu.

Svinjski pastir — odličnjak. Mladi svinjski pastir Stepan Repac iz Malinova (okraj Bihac v Bosni) je te dni napravil na gimnaziji v Sisku z odličnim uspehom izpit za prvi in drugi gimnazijski razred. Profesorji se niso mogli načuditi mlademu pastirju, tako gladko in dobro je odgovarjal na njihova vprašanja. Zbrali so nekaj denarja za marljivega učenca, obenem se pa obrnili na javnost, naj s prispevki pomaga mladeniču, da se bo lahko izsolal.

Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Hclandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94. Paris; Luxemburg: št. 5967. Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Kdor si hoče ohraniti lepe zdrave zobe — uporablja redno

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

KRATKE ZGODBE Z VSEH VETROV**Bernard Shaw in angleški nudisti**

London, julija.

Miss Maria Lily, predsednica »National Sun and Air Association« (Društvo ljubiteljev solca in zraka) trdi, da ima 25.000 privržencev. Ona sama in njen generalni štab pišeta neprestano članke in brošure, ki v njih poveličujeta goloto, ki je bojda nenavadno koristna zdravju, vrhu tega pa še npravna. Nekateri celo zatrjujejo, da šteje ta klub za propagando nagote visoke osebnosti med svoje člane — in da so nekateri navdušeni privrženci darovali že čez 20.000 funtov za ureditev posebne nudistične kolonije.

Velikopotezna propagandna akcija je drznost prve vrste, če pomislimo na konzervativno zapetost angleškega naroda. Naravno je, da se »National Sun and Air Association« ne more reklamirati s kričnimi lepaki, zato jo pa tem bolj pripravljajo v različnih knjižnicah in zaprtih pismih.

Med prvoboritelji za ta pokret je baje sam George Bernard Shaw. Sicer gleda veliki pesnik skozi črne naočnike na razvitek nudizma in pravi, da se bo pravi smisel za nagoto lahko razvil šele takrat, ko se bodo Britanci odrekli »sexapeal«...

Londonska senzacija

London, julija.

Zauživanje in kajenje mamil je postalo na Angleškem »moderno«. Policija se trudi na vse načine, da bi zatrla to pogubno razvado, toda le redkokdaj pride tihotapcem mamil v okom. Ta »strupena« moda se je razpasla zlasti med mladim svetom; nedavno je pa liverpoolska policija staknila pravo pravcato kadilnico opija in to je seveda zbudilo med prebivalci veliko presenečenje. Zlasti je to zanimivo, da so bile med rednimi obiskovalkami te beznice dame iz najvišjih družabnih plasti.

Kadilnica opija je bila urejena v neki predmestni liverpoolski vili, v njej je pa gospodaril Kitajec Ahsan. Vsa notranja oprema je bila izdelana točno po kitajskem vzorcu. V sobah so bili postavljeni majhni šatori z ležalnici in v vsem, za to potrebnim razkošjem. Ko je vdrla policija v grehотно vilo, je našla v njej več oamamljenih dam, med njimi tudi neko znamenito angleško igralko. Lastnik kadilnice je priznal, da je dobil opij od kitajskih mornarjev — in zdí se, da mu je kupčija cvetela, zakaj samo vstop v beznico je stal cel funt.

Najčudnejše pri vsej stvari je pa to, da so zahajale v opijsko kadilnico pretežno ženske.

Stavim, da...

London, julija

Neki Anglež je moral pred kratkim na sodnico. Tam so ga vprašali, kaj je in od česa živi.

Začudenemu sodniku je dejal, da poklica nima, sicer pa se nekam dobro živi... Priznal je, da se preživlja s stavami. Na cesti kratko in malo ogovori vsakega moža, ki si hoče z vžigalnikom prižgati smotko, cigareto ali pipo. Še preden si utegne ogovorjenec ukresati ogenj, stavi z njim, da se vžigalnik ne bo pri prvem kresanju zanetil.

Ko ga je sodnik vprašal, koliko mu ta čudni poklic vrže, je odkritosrčno priznal, da zasluži s stavami več ko tri in pol tisoč dinarjev na mesec.

Kdor pozna muhavost vžigalnikov, bo to zgodbo do pičice verjel.

Mesto slepih

Praga, julija

Na račun češkoslovaške države so pred kratkim ustanovili v bližini Prage moderno mesto, ki ga imenujejo »mesto slepih«. Prebivalci tega mesta pa niso sami slepci, med njimi so tudi žene in otroci slepcev.

Pred nekaj leti je namreč češkoslovaška vlada pozvala žene vsega sveta, naj se poročijo z vojnimi slepci in jim obljubila primerno državno podporo in stanovanja v posebnem mestu pod pogojem, da se bodo ukvarjale s poljedelstvom.

Mnogo Čehoslovakinj se je odzvalo temu vabilu in se poročilo s slepimi invalidi. Ko se je število teh zakonitih parov pomnožilo, jim je država sezidala posebno mesto.

Zbal se je...

Amsterdam, julija.

Neki londonski časopis je pred kratkim poročal o nenavadni tragikomediji iz Amsterdama. V Amsterdamu bi se moral poročiti mlad par. Zbrani svatje so nestrpno pričakovali ženina, ki se je že kar predolgo zakasnil. Ker ga pa le ni bilo od nikoder, so postajali svatje vedno bolj nervozni. Nevesta je trepetala v strahu, da se ženinu morda ni pripetilo kaj hudega. Minila je že debela ura. Tedaj so ga šli iskat na dom. Vdrlí so v stanovanje, preiskali vsak kotiček, a ženina ni bilo nikjer.

Končno je neki svat odprl veliko omaro... In glej, res je tam čepel ženin in ves trepetal od strahu. Ko je prišel nekoliko k zavesti, je priznal, da ga je potisnil v omaro samo strah pred ženitvijo.

Rockefellerjev urnik

John D. Rockefeller, največji bogatin sveta, je nedavno ućakal 97 let. Njegov edini smoter je, da ostane živ, ker je tako častilakomen, da hoče postati sto let star.

Njegova glavna hrana sta mleko in prepečenec. Njegov urnik je pošteno dolgočasen: ob pol osmih vstane in zajtrkuje. Mleko in prepečenec kakopak. Njegov osebni služabnik Frank Yoran mu nato prebere jutrnjo pošto in mu na kratko poroča o časnihkih novicah. Potlej odpelje Rockefellerja v naslanjaču na kolesih k oknu. Ure in ure zre starec nepremično v park.

Ob desetih odide Rockefeller, oprezno se naslanjače na služabnika, iz sobe in stopi v svoj razkošni avtomobil. Na sprehod se pelje dvanaest kilometrov daleč po gladki cesti svojega parka.

Ob enih: obed. Spet mleko in prepečenec in še kakšen košček

mladega piščanca, edino meso, ki ga sme starec užiti.

Potlej leže, malo zadremije, ko se pa zbudi, se spet odpelje na kratak sprehod.

Ob šestih večerja. Mleko kakopak. Služabnik mu sleherni večer deklamira kakšno pesem. Kadar Rockefeller ni preveč utrujen, kvartu s svojim tajnikom kakšne pol ure.

Ob osmih je že skoraj zmerom v postelji. Slaščic nikoli ne je; zdravniki ga pa vsak dan preiščejo.

Bog sam si ga vеди, ali je zastran takšnih dobrot vedno čakati stotega leta?

Vbrizgana hrabrost

Tokio, julija.

Neki japonski univerzitetni profesor je z dolgotrajnimi poizkusi ugotovil, da hrabrost ne zavisi samo od duševnih sposobnosti človekovih, temveč tudi od kemijskih procesov, ki se vršijo v našem organizmu.

Japonski učenjak je odkril alkaloid, ki ga je treba vbrizgati manj hrabrim ljudem. Seveda traja to »zdravljenje« precej časa.

Dobro bi bilo, če bi znameniti učenjak iznašel še kakšen preparat za vztrajnost, ker s tem bi uresničil stare japonske sanje: da morajo biti Japonci gospodarji sveta.

Lahkoverna deklica nasedla ciganki

Vinkovci, julija.

Znano je, kako preprosti ljudje, posebno mladi, mnogokrat nasedejo cigankam, ki jim obetajo srečo v najrazličnejših oblikah. Tako je pred nekaj dnevi postala žrtev take lahkovernosti mlada Josipina Vujčić iz Vinkovcev. Njo je obiskala ciganka Ruža Nikolić iz Mirkovca. Ciganka je že od sosedov vedela, da ima Josipina z nekim mladim človekom ljubavno razmerje.

Ko so bili neko popoldne vsi Vujčićevi razen Josipine zdoma, je zavila ciganka proti njihovi hiši.

Ljudska univerza**Malthus, Mendel in Liebig**

Malthusov nazor je »sistem dveh otrok«, ali: na svetu je preveč ljudi in premalo kruha. — Mendelovi senzacionalni poizkusi s križanjem rastlin v samostanskem vrtu. — Liebig je kot znanstvenik poljedelsko površino podvojil.

Pod naslovom »Ljudska univerza« bomo prinašali izvlečke in odstavke iz zanimivih in poučnih knjig, vprašanja in odgovore o raznih problemih, skratka ta rubrika nas bo seznanjala s pojmi, ljudmi in dogodki iz področja znanosti.

Danes prinašamo zanimiv izvleček iz obširne razprave dr. Jurija Semjonova o nazirih treh učenjakov v poglavju »Malthus, Mendel in Liebig«. Knjiga je izšla pred kratkim v Ulsteinovi založbi v Berlinu pod naslovom »Die Güter der Erde«.

Interesantna je Semjonova razprava o našem vsakdanjem kruhu, interesantno poglavje o Malthusu, Mendelu in Liebigu. Ker se večkrat omenja sistem dveh otrok in teorija o podedovanju in ker je Liebig velik dobronik vseh ljudi, ki si služijo svoj vsakdanji kruh z obdelovanjem zemlje — med te spadajo tudi naši kmetje — bo interesantno o vsem tem spregovoriti besedo, dve.

Malthus je živel v 17. stoletju v Angliji. Bil je duhovnik. V 17. stoletju se je ljudstvo precej pomnožilo in ker je industrija bila še majhna in ni mogla dati kruha vsem ljudem, se je povsod opažalo pomanjkanje, ravno tako v Angliji, kakor v Nemčiji, na Švedskem in v Rusiji.

Malthus je potoval po omenjenih deželah. Kot duhovnik je imel dostop v najboljše družbe, kakor tudi v bolnice in kaznilnice. Povsod je videl pomanjkanje in revščino in to mu je dalo misliti. Industrija je bila premajhna, da bi zaposlila vse, poljedelstvo je pa napredovalo le po polzevo. Po dolgem razmišljanju se je Malthus zadelo, da je našel srečen izhod iz te zagate, v katero je zašlo človeštvo 17. stoletja. Priprčan je bil, da je edini izhod ta, ako se omeji rojstvo otrok. In tako je nastala njegova znana teorija, ki jo je človeštvo tedanjega časa z veseljem pozdravilo in po kateri je Malthusovo ime ostalo znano do današnjega časa, t. j. Malthusova teorija o »sistemu dveh otrok«.

Leta 1827., ko se je o Malthusovi teoriji tako veliko govorilo in pisalo, so v Halle v Nemčiji iznašli prav kompliciran aparat, s katerim naj bi preprečevali nepotrebne porode. Ta aparat naj bi obvaroval fante pred občevanjem z drugim spolom. Pritrdili in zapečatili naj bi ga fantom že v 14. letu, sneli bi ga fantu pred poroko, če bi dokazal, da bo lahko redil otroke.

Malthusova teorija se ni uveljavila. Ljudi je bilo čedalje več in živeža za prehrano so lahko pridelovali in pridobivali v še večji meri, kakor je bilo potrebno za prirast ljudstva. Za ta napredek sta zaslužna Mendel in Liebig, ki sta Malthusovo teorijo, da je namreč preveč ljudi in premalo hrane, popolnoma pobila. Justus Liebig je je pobil s svojim velikim delom »Kemija in njena velika uporaba v poljedelstvu in fiziologiji«, enako tudi Mendel s svojo ravno tako znano teorijo o dednosti.

Res je, da so že pred Liebigom gnójili zemljo z dušikom, vendar je tudi res, da so šele tedaj, ko je Liebig znanstveno dokazal koristi umetnega gnojenja, začeli gnojiti zemljo tudi s kalijem in s fosfati. To, kar je v zadnjih petdesetih letih doseženo, vse to je bil pripravil že Liebig. In to, kar je doseženo, je zelo veliko. V Nemčiji so pred 50 leti na 1 hektarju zemlje pridobivali 13 centov pšenice, tik pred vojno pa že po 24 centov. Na Holandskem se je v istem razdobju dvignil pridelek od 17 centov na 31 centov. V Nemčiji, na Holandskem in v Belgiji se je podvojil tudi pridelek rži. Tako se je tekoma stoletja uresničilo ravno nasprotno od tistega, kar je preprokaval Malthus. Ljudstvo se je namreč v Evropi pomnožilo 2 in 1/2 krat, žetveni pridelek pa se je pomnožil štirikratno. Zasluza za to ne gre samo boljši gnojitvi, ampak tudi izušitvi velikih močvirnih pokrajin, namakanju suhih predelov, skratka raz-

Lahkoverni mladenki je skrivnostno zasepetala:

»Sam Bog me pošilja k tebi!« Deklici je zastala sapa, ciganka pa je še skrivnostneje nadaljevala: »Tvoja ljubezen je v nevarnosti! Če se ne boš ravnala po mojih navstvih, boš v nekaj dneh izgubila svojega fanta. Neko drugo dekle bo stopilo med vaju in prav gotovo bo premamilo fanta, če ne boš ukrenila »potrebnih korakov«.

Razumljivo je, da je mogla »rešiti« mladenko samo ciganka. Za »uslugo« pa plemenita starka ni zahtevala nikake nagrade, pač pa je morala Josipina zbrati nekaj perila, obleke in čevljev, kar je starka zavila v velik prt in »odnesla vilame«, ki bodo nesrečni mladenki ohranile fanta.

Deklica je vsa zaverovana poslušala skrivnostno stanko in ji primaknila še 5 dukatov. Ko se je zvečer sešla s svojim fantom, mu je začela vsa obupana pripovedovati, da se boji zanj. Fant je obupanko potolažil z izjavo, da se bosta skoraj poročila. Vsa vesela mu je začela pripovedovati nato, kako so ji do tega »pomagale vile« in da »dobre« starke ne bo nikoli pozabila.

Na dolgo prigovarjanje je končno izdala fantu skrivnostni dogodek s ciganko. Fant je takoj javil vse zadeve policiji, ki je sleparko vse tisti dan aretirala. K sreči so našli pri njej še ves denar in odnešene stvari.

Pošteni slepec

Varšava, julija.

Poljak Stanislav Mikulicz, »slepi popotnik«, je prepotoval ogromno sveta. Brez vsake vozne karte se je z ladjo vozil iz Evrope v Ameriko in se spet vračal — brez karte. Vozil se je tudi z železnico, z avtobusi, in vselej brez karte, voznine.

Nedavno pa je Mikulicz podedoval od nekega svojega sorodnika v Ameriki milijonsko imetje. Takoj se je obrnil na kapetana ladje, ki ga je brez karte prevažal, enako na železniškega direktorja, naj mu pošljejo tarife voznih kart, da bi končno poravnal svoj dolg. Ves čas potovanja je slepi popotnik vodil natančen dnevnik o svojih potovanjih brez karte in zdaj bo lahko vse to poplačal. Železniške in parobrodne družbe so se vzradovale nad to lepo gesto poštenega slepeca.

širitvi rodovitne zemlje. V glavnem se pa imamo vendar zahvaliti Liebigu, ki je kot velik vojskovodja znanosti podvojil površino rodovitne zemlje v Evropi, brez vojne.

Po Liebigu je prišel še en velik mož, ki je človeštvo ravno tako pomagal. To je bil menih brat Gregor Mendel, sin kmetjskih staršev. Mendel je bil učitelj na gimnaziji v Brnu, ves prosti čas je žrtvoval cveticam in drugim rastlinam na vrtu brnskega avguštinskega samostana. Kar je Mendel počel na tem vrtu, ni mogel nihče od njegove okolice razumeti. Šele po njegovi smrti so učenjaki prišli do spoznanja, da je Mendelovo delo »Poskusi z rastlinskimi križanci« odkritje zgodovinskega pomena. Spoznali so, da je Mendel opazoval in odkrival največje prirodne skrivnosti. Po Mendelovi smrti so spoznali, da se po njegovih opazovanjih in zakonih že vnaprej lahko dožene, kaj in koliko se pridobi, če se dve vrsti križata.

Na Švedskem so vzgojili pšenico, ki je hitro dozorela in ki ji ni škodoval mraz. Senzacionalni so bili nadalje poskusi Američanov in Kanadčanov. Luther Burbank je v Kaliforniji vzgojil kaktus brez bodik, češplje brez koščic, prozorno belo robidnico, veliko kot laški oreh, orehe velike kakor pomaranče, ogromen makov cvet, ogromno lilijo in prtilikavo lilijo, ukrižal je robidnico z malino, češplje z mandljevcem in iz križanja tobačne rastline (nicotiane) s perunijo je ustvaril neverjetno rožo: nicotunijo.

Istočasno je v majhnem ruskem mestecu Kozlov ustvarjal ravno takšna čuda čarodejni vrtnar I. V. Mičurin. Vzgojil je sadje in zelenjavo, ki je dozorela v ostrem podnebju. Severnim pokrajinam Rusije je podaril rdeče jagode, malino, češnjo in krmiska jabolka. Velik človek je bil Mičurin in ni čuda, da so ob njegovi osemdesetletnici spremenili ime njegovega mesteca Kozlov v Mičurinsk.

Liebigovo in Mendelovo delo so nadaljevali znanstveniki po vsem svetu. Kjer je bila narava skopa in okrutna proti človeku, povsod so znanstveniki z izbiranjem in križanjem plodonosnih rastlin poskušali in večinoma tudi dosegli uspehe v borbi za človekovo blagostanje.

Danes delajo velezanimive poizkuse

Roman, ki ga je življenje ponovilo

London, julija.

Angleški dramatik Mackender je pred nekaj leti napisal dramo »Zgubljeni sin«, ki je imela nenavadne posledice. Glavni junak te drame je mladenič, ki je zablodil v neizmerna močvirja grofije Derbishaire. Vsega izmozganega, sestradanega in zblaznelega so našli prebivalci šele čez dolgo časa.

Dramatik je to trpljenje mladega človeka tako mojstrsko opisal, da je kljub fantastičnemu ozadju zgledalo dogajanje povsem življenjsko verjetno.

In res, kar je bilo v drami najbolj fantastičnega, ravno to se je v življenju kmalu nato resnično dogodilo.

Sin avtorja te drame je pred nekaj meseci zablodil na pot. Na vsem lepem je izginil iz domače hiše in nikjer ga niso mogli najti. Pred kratkim pa je vendarle hotel slučaj, da so mladega Mackendera našli. Ležal je v močvirju grofije Derbishaire, suh, sestradan in maldodane blazen. Nišli so ga policaji, ki so ga že mesec dni zastojni iskali.

Mladenič je v tem kratkem času popolnoma izgubil spomin in je bil težko boľan. Stari M. se čuti krivega nad sinom. Domišlja si, da je sin pobegnil od doma pod vplivom njegove drame. Vedel je, da je bila drama njegovemu sinu izredno všeč in da jo je večkrat prečital. Hotel je v resnici doživeti ono, kar je njegov oče ustvaril v svoji bujni domišljiji.

Mladi Mackender se je zdravil v umobolnici. Ko je prišel nekoliko k zavesti, se je začel obtoževati, kako je on, pač pravi »Blodni sin«, mogel prizadeti toliko gorja staršem, ki so potrošili toliko denarja za njegov študij in ki so ga neprestano obsipali s samo dobroto. Časnikarji so obiskali mladega Mackenderja, angleški časopis so pisali o tem zanimivem slučaju. Na ta način je stari Mackender zaslepel kar čez noč. Gledališki ravnateljji so mu začeli pošiljati laskave ponudbe za uprizoritev njegove drame.

Mackenderjeva drama bo prvi gledališki komad v zgodovini književnosti, ki je bil najprej napisan, zatem ga je odigralo življenje in nazadnje ga je uprizorilo gledališče.

z rastlinami že po vsem svetu. Poskušajo vzgojiti tobak brez nikotina, ali vzgojiti drevesa, ki bi jim nobena bolezen ne mogla do živega. S tem bi letno prihranili težke milijone denarja itd., itd.

Prav interesantni so poizkusi, vzgojiti drevesa, ki bi bila popolnoma odporna tudi proti hudemu mrazu. Če se to v celoti posreči, bo sadjarstvo doseglo ogromne uspehe. Naj se samo spomnimo izredno ostre zime 1. 1923.-1924., ko je samo v Nemčiji veliki mraz uničil dreves v vrednosti 600 milijonov mark ali za okrog 10 milijard din našega denarja.

Znanstveniki po velikih institutih tvegajo vse za napredek. Iz nerodovitne zemlje ustvarjajo rodovitno, zmagujejo celo nad klimo (podnebjem). Liebigova poljedelska kemija skupaj z Mendelovim naukom o vzreji sadnih in poljskih rastlin dviga donos pridelkov že skoro do neskončnosti.

In tu se kaže skrivnostna ideja Mendelovega delovanja. On je bil ravno tako duhovnik kakor Malthus. Toda Malthus je vse življenje zametaval božjo zapoved »Bodite rodovitni in obljubite zemljo«, Mendel pa je ravno to zapoved vse življenje podpiral. Učil je: »Bodite rodovitni in obljubite zemljo in oče nebeški vas bo gotovo z vsem preskrbel, ako boste v potu svojega obraza delali in ustvarjali!«

Ko razmišljamo o Malthusu, Mendelu in Liebigu, pa čutimo, da nam manjka še nekoga, ki ga zdaj še ne poznamo. Manjka moža, ki bi uravnil bogate darove zemlje tako, da bi v resnici služili prav vsemu človeštvo v korist.

Na svetu je nad 2 milijardi ljudi in zemlja daje živeža več ko dovolj za vse, a vendar vidimo v mnogih deželah pomanjkanje. Na Kitajskem vsako leto več milijonov ljudi celo umrje od lakote. Na drugi strani pa vidimo neodustljive zločine. Beremo, kako so v Ameriki sežgali ogromne množine kave, drugod čaja, ali uničili ogromne zaloge pšenice. Zakaj? Da bi svetovna trgovina ne imela zaradi premafihne cene bogatih pridelkov izgube, a milijonov človeških življenj jim ni škoda.

Tega pa ni mogoče popraviti ne s kemijo, ne s teorijo naukov, ampak le z vzgojo srca v človeku. In tedaj bo človeštvo srečno. ***

GROZE

10 UR

iz dnevnika nekoga kriminalnega komisarja

15. nadaljevanje

Vimez je bil iz previdnosti ostal zunaj, zakaj prekupčevalci so ga predbro poznali. Dornerja je spremljal neki policijski agent, ki je bil v tem okraju popolnoma neznan.

Dorner je prisluskoval pogovorom teh zapitih mož in se čudil velikim številkam, ki so jih kar tako meni nič tebi nič stresali iz rokavov.

»5000 peset za 'Beli diamant'...«
»Prejšnji teden sem prodal 'Rubin' za 4500 peset...«

»Opal!... 'Smaragd'...«
»Kupčujete ti ljudje z dragim kamenjem?« je vprašal Dorner policijskega agenta.

»Kaj še, dekletom dajejo takšna imena...«

Dorner je zaman gledal okoli in iškal Lopeza. Čez nekaj ur je postal nestrpen, zato je vprašal agenta:

»Ali Lopeza in mornarja ne bo sem?«

»Bosta že še prišla; če danes ne, pa jutri. V Montevideu že ne bosta dolgo ostala. Stopila bova jutri spet sem...« je bodrilno odgovoril policijski agent.

Mračilo se je že, ko je Dorner obiskal Vimeza v njegovi delovni sobi na policijskem ravnateljstvu. Ker je bil Vimez zaposlen, si je preganjal Dorner čas z ogledovanjem slik, ki so bile obešene po stenah. Zdelo se mu je, da vse te obraze že iz Napolija pozna, vendar onega, ki ga je iškal, Vittoria Santina, ni našel nikjer.

Ko je Vimez opravil svoje delo, je stopil k Dornerju in ga vprašal:

»Ali iščete Santina? Pokazal vam ga bom; v posebni mapi imam njegovo sliko!«

Ko je Dorner po sliki spoznal Santina in opazil poleg njega še Lopezovo sliko, je bil prepričan, da je Lopez spremljal njegovo ljubljeno Giannino na poti v Ameriko.

Vimez je medtem snel slušalko s telefona in naročil nekemu svojemu agentu, naj ga točno čez eno uro pričakuje še z dvema stražnikoma v avtomobilu pred policijskim ravnateljstvom.

»V 'Okraj našminkanih ustnic' pojdemo; če niste preveč utrujeni, nas lahko spremlite,« je pojasnil Dornerju svoje naročilo.

»Zakaj pa ne gremo že kar zdaj?« je nestrpen vprašal Dorner.

»Samo ne tako naglo,« je odgovoril Vimez. »Previdni moramo biti, zakaj že nas lopovi zavohajo, nam ulegnejo pobegniti na kmete. Potlej jih lahko pač zamažimo... Sicer razumem vaš nemir in sočustvujem z vami, toda naših zakonov ne smemo prestopiti, zato ne veste, kako nevarni in pretkani so ti naši tihi...«

Čez dobro uro je drvel avtomobil po zapuščenem predmestju. Zdejci je zavil na levo in prikazal se je nov, svojstven okraj samih malih enonadstropnih hišic, ki so si bile podobne ko jajce jajcu. Vse hiše so bile razsvetljene in okna so bila zastrla samo s prozornimi zastori. Dornerju se je čudno zdelo, zakaj so zastori na vsaki hiši drugačne barve; Vimez mu je pojasnil, da le po teh otenkih spoznaš »robo...«

»Stojte!« je zdejci zaklical Vimez soferju, ko je zavil avtomobil mimo hiše z rdečkastimi zastori.

»Ali greste z nami?« je vprašal Dornerja. Tukaj stanuje namreč 'Safir' — moja stara znanka. Ona je sicer hkratu tudi prijateljica prekupčevalca Negra, toda to je prav nič ne ovira, da bi še od mene ne sprejela denarja, kadar potrebujem kakšno pojasnilo...«

Vimez je pozvonil. Odprla jim je ženska zagorele polti in dejala:

»Signor bo moral počakati, 'Safir' namreč ni prost!«

»Nu, bom pa počakal, časa imam na prebitek!«

Medtem ko sta Vimez in Dorner sedela v čakalnici, je večkrat zapel hišni zvenec — in zmerom so prihajali v čakalnico novi sklienti.

Dornerju se je zdelo, da mu bo razneslo glavo. Ni mogel in ni mogel verjeti, da utegne tudi Giannina učkati takšno strašno usodo...
Zdejci so se v ozadju sobe odprla vrata in skozi šranjo je pokukala našminkana ženščina.

Vimez je skočil pokoncu in stekel k njej. Od vseh strani so se zaslislali glasni ugovori.

»Saj ta še ni na vrsti, mi čakamo že dalje časa...«

»Le ne prehitro, gospodje, samo nekaj besed bi rad spregovoril z našo prijazno domačico...«

Čez nekaj minut se je Vimez vrnil in cdšel z Dornerjem iz hiše.

Ko sta bila na ulici, mu je dejal:

»Lopez se vrne jutri. Dva 'zavoja' prinese s seboj!«

Dorner je policijskega šefa samo z očmi nemo vprašal — in ta ga je kol razumel.

»Zavoje' imenujejo namreč ženske, ki jih pripeljejo iz Evrope,« je poja-

nil Vimez. »Prav lahko je mogoče, da bo en tak 'zavoj' — vaša žena. Zdej nas čaka najtežja naloga: izvedeti moramo, kam bo lopov skrtil svoje 'sužnje'. 'Safir' sem obljubil 1.000 peset, če mi izve skrivališče...«

Jutri torej... Še štiri in dvajset ur čakanja... Ali bo zmozel toliko moči, da bo pričakal jutrišnjega dne?

Avto je potegnil... Dorner se je oziral po malih razsvetljenih hišicah in cenil njihovo število.

»Tisoč jih bo že?« je tiho, skoraj zase vprašal.

»Več,« je kratko odgovoril Vimez.

»Dvakrat toliko?«

»Se več ko tri tisoč jih je.«

»In v vsaki...?«

»Da, v vsaki je najmanj po ena, bela sužnja' in pri vsaki je najmanj toliko 'klientov', kolikor ste jih pravkar videli pri 'Safirju', in prav vsako čuva stara babnica...«

'Safir' je govorila resnico: Lopez je prišel res drugi dan v Buenos Aires in pripeljal s seboj dva 'zavoja' — Giannino in Marijo. Obe revici sta bili na pol mrtvi od lakote in se še zavedali nista, kaj se z njima dogaja.

Giannina se je prva po malem zavedela v hišici številka 1976.

Ležala je na postelji, in neka starica z razoranim obrazom ji je močila senč. Na drugi strani sobe je ležala mrliško bleda Marija. Sam Bog si ga vedi, ali je še živela? O, zakaj se jima ni posrečilo, da bi prostovoljno umrli od lakote...
»Nu, nu, otroček, le zavedite se,« je Giannini prijazno šepetala starica z brezzobnimi usti. »Novo življenje vas čaka, lepše in prijetnejše, ko kdaj koli prej...«

Giannina je razumela...
»Signora Majou sem,« je dalje gostoleta stara babnica. »Precej vam bom skuhala kavico, gotovo ste že zelo lačni, revica...«

Odšla je in zaklenila vrata za seboj.

Ujeta, zaklenjena... Giannina je razumela!

Ozrla se je po sobi; nikjer ni drugih vrat in še okno je gosto zamreženo...
Giannina je zbrala vse moči in se zvrlela k oknu. Tam je opazila neki star časniki, odtrgala košček papirja in z nohtom vgrebla vanj eno samo besedo: »Pomagajte!«

Potlej je stegnila roko do ventilatorja nad oknom in spustila listič skozenj.

Signora Majou se je prav v tistem trenutku vrnila. Nezaupljivo in jezno hkratu je zagodla:

»Zakaj ste pa vstali? Odpočiti si morate pošteno in zbrati novih moči. Signor Lopez se utegne vrniti vsak hip, in če vas ne najde v postelji, bo name zija!...«

Prav tisto minuto, ko je odplapolala Gianninin listič skozi ventilator, je pohajkaval Juan Gomez po 'Okraju našminkanih ustnic'. Juan Gomez je bil poročevalec časnika »Diaras«.

Ko je šel mimo hišice številka 1976 je zagledal kako je smuknil drobna listič skozi ventilator v prvem nad-

Svečanosti v Dardanelah. Vhod turških vojakov v dardanelnske trdnjave.

stropju in se po malem vrtinčil k tlom.

Juan Gomez se je popraskal po zatilniku in si dejal: »Fant, zdaj si našel mogoče senzacijo; poberi listič in poglej, kaj piše na njem. Če pa nič ne piše, ga vtakni v žep, morda ga še sicer porabiš...«

Ujel je listič z desnico in ga obrčal na vee strani.

Zdejci je skoraj na glas zavriskal: opazil je vgrebeno besedo: »Pomagajte!«

Stekel je na tramvaj; čez pol ure je že sedel v uredništvu za pisalno mizo in pisal:

»Drama v 'Okraju našminkanih ustnic'...«

Glavni urednik je prebral zanimivo zgodbiico, polno domišljije, ki jo je

mladi časniki strel iz rokava. Ker se mu je pa zdela le preveč neverjetna, je poklical po telefonu šefa mednarodne policije...

Dorner je bil pravkar pri Vimezu, ko je pozvonil telefon.

»Neka ženska v 'Okraju našminkanih ustnic' kliče na pomoč,« je dejal šef mednarodne policije nestrpnemu Dornerju. »V listič je po italijansko vgrebla besedico 'Pomagajte!«

»Giannina!« je kriknil Dorner.

Skočil je k vratom in stekel po stopnicah. Vimez je stekel za njim in klical:

»Tak počakajte vendar! Saj niti ne veste hišne številke!«

Riča - tat

Sedeli smo v večji družbi. Vsako je povedal nekaj zanimivega in tako je prišla vrsta tudi name.

»Bil sem še majhen«, sem začel, »ko smo se otroci skrivali po raznih skednjih, se podili po gmajnah in pasli ovce. Mnogo se nas je nabralo. Med nas pa je čestokrat zašel neki Riča, ki je slovel po vasi kot ničvrednež, potepuh in tat.«

Da, Riča je dobil ime »Tat«.

Kdo ga je prvi tako poklical, ne vem. Od nas je bil nekoliko starejši. Ko je začel zahajati v našo družbo, smo ga poznali še samo pod tem imenom.

Kakih 14 let mu je bilo, ko sem ga videl prvokrat vklejnjenega. Skozi vas so ga gnali orožniki. Dobro se spominjam, kako so prileteli dečki h križu sredi vasi in zagnali:

»Ričo ženejo!«

»Tat« je potuhnjeno gledal izpod klobuka. Niti malo mu ni bilo videti, da bi se kesal, ali pa da bi ga bilo sram dejanja. Zalotili so ga, ko je pri nekem posestniku vmiolil v kaščo. Ze večkrat je pri tistem posestniku ukradel denar in obleko.

Tudi na drugih krajih je vlamljal, a končno so mu le prišli do živega. Bil je nekaj časa v poboliševalnici, odkoder je pobegnil v tujino. Brez potnega lista je prepotoval Nemčijo, Italijo in Francijo. Povsod je kradel.

Medtem je odrasel v zalega mladeniča. Dekleta so se ozirala po njem. Brihten kot je bil, se je kaj kmalu naučil nemščine, francoščine in italijanščine. V svetu si je pridobil tudi dosti uglašenosti — s temi prednostmi je začel živeti kar na široko.

Zamamljal je dekleta. Pripovedoval jim je, da je njegov oče grof tam nekje na Koroškem. Marsikateri je celo obljubil, da jo bo vzela za ženo in odpeljal v svoje »kraljestvo«.

Razumljivo je, da je mnogo deklet šlo na limanice. Njemu pa se je imenitno godilo. Cim pa so ga oblasti steknile, se mu je posrečilo zbežati v drugo deželo. In tam je začel spet »novo življenje«.

Večno potovanje po svetu pa mu je prineslo tudi izobrazbo. Prečital je mnogo literature, bavil se je z astrologijo in prav posebno so ga zamamljale mistične vede: okultizem in magnetizem. Nabavil si je tudi knjige o teh vedah.

Po dvanajstih letih se je vrnil v domovino. Odslužil je zasluženo kazen v raznih kaznilnicah in trpel za svoje grehe. Ko je dotrpel, se je vrnil v domačo vas. Začel je gledati drugo sliko življenja. Knjige so ga poplemenile, skesal se je grehov in se zjokal nad svojo preteklostjo.

Da, vrnil se je povsem drug človek. Nekoč potuhnjeni črnogledž

Prizori iz življenja v olimpijski vasi v Nemčiji. Levo zgoraj: Japonci pri vajah na visokem drogu. — Desno zgoraj: Kolumbijci pridne vadijo basketbal. — Levo spodaj: Mehikanci v razgovoru pred hišo. — Desno spodaj: Filipinci se trenirajo v borjenju.

In delomrnež je zdaj dvignil glavo in gledal človeka z zaupljivim in odkritim izrazom. Ni tožil, ni se opravičeval, ampak z dejanjem je hotel pokazati, da je postal človek, da je v vsem opustil prejšnji način življenja.

V prisilni delavnici se je izučil krojaštva in zdaj je začel doma šivati. Hotel si je na pošten način služiti kruh. Pričakoval je, da ga bodo ljudje razumeli in da mu bodo pomagali.

Toda? Ljudje so ga puščali, da je stradal. Niso mu hoteli ponuditi roke, da bi ga dvignili, niso ga marali razumeti.

O, da! Lahko je »normalnemu« človeku biti v »normalnih« razmerah dober, biti mož na mestu... Toda človeku, ki je bil do skrajnosti pokvarjen, zakrknjen, hudooben, brez vesti... Da takšen človek zatre v sebi vse zle sile in postane človek, človek... o, to je treba upoštevati in spoštovati.

Ko je to spoznal, je potožil svojemu prijatelju:

»Prišel sem, da bi popravil, kar sem zagrešil. Hočem vzbuditi v ljudeh vero vase, hočem, hočem... Nočejo razumeti! Vsak sum kraje pade name. To me tako strašno boli. Če bi hotel živeti dalje svoje prejšnje življenje, ne bi prišel v domačo vas. Z dveletnim poštenim delom sem jim hotel pokazati, da sem se spremenil — toda ne morejo razumeti...«

Razumljivo je, da se taki madeži ne morejo tako lahko izbrisati. Ljudem je vedno zbuja neki strah in nihče ni z zaupanjem pristopil k njemu. Le malo je bilo ljudi, ki so ga razumeli, le malokdo mu je bil naklonjen, le redki so cenili njegov preobrat, da je iz največje barabe postal človek. Ali drugi mar res ne morejo razumeti?

Takrat je v vasi nekdo umrl. Vaščani imajo navado, da »bedijo« pri mrliču pozno v noč.

V hišo k mrliču je prišel tudi Riča. Navada je, da najprej nekoliko pomolijo za mrtvega, potem se pa zberejo fantje in dekleta k velikim mizi in si pričnejo pripovedovati povesti, da ne bi zaspali. Tudi takrat je bilo tako. Poleg povesti so si pripovedovali tudi razne novice, dva dečka pa sta od nekdaj prinesla križanke. Njima se je pridružil tudi Riča. Cesar nista vedela onadva, jima je pomagal Riča. Sploh so vse težje stvari padle nanj in vse je z lahkoto pogodil.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj, kar me je pretreslo v dno duše. V križanki se je glasilo vprašanje: »Ljubitelj tuje lastnine?«

Oba mladeniča — bila sta celo iz boljše hiše — sta se spogledala, pogledala sta Ričo, nakar sta bruhnila v smeh. Eden od njiju je Ričo še zlobno vprašal:

»No, ti povej, kdo je prijatelj tuje lastnine?«

Nikoli ne bom pozabil tistega pogleda, ko je Riča dvignil oči k hudobnemu fantu. Nekaj prošnji podobnega je bilo v njih, ah ne, groznija je bila... tudi ne... ne... nekaj se je moralo s silo zlomiti v njem. Najbrže se je v njem pojavila misel:

»Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!«

Ni takoj zapustil družbe, le ugank ni reševal več. Sedel je k drugi mizi, videti je bilo, da je zatrpel.

In dva mlada fanta, ki ne kažete nič dobrega, ki bosta končala Bog vedi kako, sta se smejala dalje in niti za mar nista vzela Ričevega bledega obraza in njegovega prosečega molka.

Nekdanji tat, razbojnik, ki zdaj pošteno dela, živi najpoštenejše življenje, vsakemu pogleda v oči odkrito, človek, ki prinese slednjo paro svoji oslabei materi, je bil brezsrčno zasmehovan. Ne zahaja v nobeno družbo, v nedeljskih popoldnevih hodi po samotni poti, sam, brez prijatelja, brez človeka, s katerim bi se od srca pogovoril... Proste ure in večere prebije pri knjigah in se uči... S krvavimi solzami objokuje svojo preteklost...
Ali mar ta človek ni vreden spoštovanja, ali ni vreden, da bi mu ponudili roko, da bi mu pomagali?

Družba je bila tiha. Vsakdo si je mislil svoje. Moje misli pa so se bavile z Ričo, s človekom, ki je hotel popraviti svoje grehe, pa mu je zaprla pot človeška družba, ki je sama obložena z grehi.

»In kaj se je potem zgodilo z Ričo?« je vprašal prijatelj Ciril.

Nekega dne je izginil. Odšel je v svet. Od časa do časa piše materi in sestri.

Naš nočni čuvaj, ki vse ve, pravi, da se je Riča poročil tam nekje daleč, da ima ženo in zlatea otroka. Da, on, Riča, tat in razbojnik je tam nekje srečen oče in živi srečno med ljudmi, ki so res ljudje in ki ga še nikoli niso vprašali:

»Riča, kdo je prijatelj tuje lastnine?...«

Ign.

Da bo izbira na mizi

Nekaj receptov izbranih jedi

Jajca s čebulo

Stopite 100 gr masti, spržite na njej 2 na tanke krljice zrezani čebuli, dodajte stolčene paprike, pridenite 2 žlici moke, nato še 2 veliki žlici vina in 2 veliki žlici smetane. Nato osolite in počakajte, da zavre, potem precedite. V močno skledo nalijemo precejeno vsebino in ji dodamo 4 jajca. Skledo damo v pečico in ko se jajca strdijo, damo jed na mizo.

Nadevani paradizniki

Lepe, enako velike paradiznike pazljivo očistimo, odrežemo vrhe in odvržemo seme. Nato jih nekoliko posolimo, popopravimo in malo opečemo na maslu. Potem jih napolnimo s svinjskim ali telečjim na drobno seseklanim mesom, ki smo mu primešali gobice. Tako pripravljene paradiznike damo v pekačo, jih polijemo s toplim surovim maslom in jih damo pečiti.

Mesto mesnega nadeva lahko uporabimo tudi cvrtje, toda v tem primeru moramo paradiznike že kar skrajša bolje speči.

Nadevane kumare

Lepe, velike kumare olupimo in jim odsekamo konce. Iztrebimo jim plod in jih napolnimo s seseklanim telečjim mesom. Konce spet prilijemo in cele kumare prevlečemo z beljakom, jih nato pražimo na masti ter od časa do časa zalivamo z vodo. 20 minut pred serviranjem jih polijemo s smetano in jih zrežemo na rezine.

Po enakem receptu lahko prirejamo tudi mlade buče.

Ledena kava

Vzemite 100 gr kave, 200 gr sladkorja in 1 liter smetane.

Od 100 gr fino zmlete kave skuhamo škodljivo ekstrakta in ga nato vlijemo v liter vroče in osladkane smetane. Ko se vse to ohladi, postavimo steklenico na led, da mešanica napol zamrzne.

(Če vam je všeč okus vanilije, jo lahko daste nekoliko zraven.)

Pripravljanje ledene kave traja približno 4 ure.

Serviramo jo v čašah in dodamo vrh stolčene smetane.

Čokoladni sladoled

Vzemite 125 gr čokolade, 1/4 l mleka, pol škodelice vode in malo soli.

Zmleto čokolado raztopimo v vodi in jo nato kuhamo v mleku, ki smo mu dodali nekoliko soli. Tej tekočini lahko dodamo tudi 4-5 gr koruzne moke. Vsebino precedimo skozi sito. Začnimo pa jo lahko tudi z vanilijo, kar pa ni nujno potrebno. Tako pripravljeno vsebino damo za tri ure na led. Sladoled serviramo v kozarcih in mu dodamo stolčeno smetano kakor pri ledeni kavi.

Hladno sadje v kozarcih

Vzemite raznovrstno sezonsko sadje — čim več vrst, tem boljše — in ga dajte v globoko skledo, sloj vrh sloja. Vsak sloj posipajte s sladkorjem in vsakemu sloju dodajte nekoliko limonovega soka. Večje sadne krljice, olupljene, dajte zgoraj. Tako pripravljeno sadje postavite za 2 uri na led, polijte ga nato z gostim sladkorjevim sirupom in ga postavite spet za tri ure na led. Tako pripravljeno sadje servirajte v kozarcih in mu dodajte stolčene smetane.

Obolenje pljuč in jeter

Skoraj vse težke notranje bolezni so dolgotrajne in se morajo zdraviti pod strogim zdravniškim nadzorom.

Med glavne težke notranje bolezni spadajo: obolenja pljuč, jeter, srca in obisti ter krvne bolezni.

Kadar govorimo o pljučnem obolenju, mislimo v prvi vrsti na vnetje pljuč, ki ga poznamo po naslednjih znakih: visoka temperatura, ki traja 5-10 dni in se menja z mrzlico; čutimo zbadanje, imamo težko dihanje. V tem primeru je zdravniška pomoč nujna.

Pri tej bolezni so alkoholiki izpostavljeni večji nevarnosti kakor trefni. Zdravnik jim mora med zdravljenjem dati redno tudi nekoliko alkohola, ker jim preti nevarnost od »delirium tremens«.

Bolnik naj ima lahko in tečno hrano: mesno juho, mehko kuhana jajca, kompoti in limonade.

O tuberkulozi je bilo že brez števila predavanj, napisanih je bilo že toliko knjig, ki govorijo o tej nevarni bolezni. In vendar?

O, da! Treba je priznati, da so zdravniki z najnovejšimi medicinskimi metodami v zadnjem času izdatno napredovali. Vse kaže, da nismo več daleč od časa, ko bomo tudi jetiko pljuč mogli uvrstiti med absolutno ozdravljive bolezni.

Druga oblika tuberkuloze je tuberkuloza kosti in sklepov. Do nedavnega je bila ta bolezen strah in trepet bolnikov in zdravnikov. Danes je medicina tudi v tem pogledu napredovala. Specialist-internist more s pomočjo višinskega sonca v 1-3 letih pacienta ozdraviti, četudi je bolezen že močno napredovala.

Ljudem, ki bolehalo na jetrih, se kaj rada pridruži zlatenica in vodenica. Bolna jetra mora zdraviti le zdravnik.

Z jetri v tesni zvezi je tudi žolčnik, ki se navadno razboli pri boleznih na jetrih, posebno, če pridejo vanj bacili iz čreves. Vnetje žolčnika je težka in nevarna bolezen.

Na jetrih bolne ljudi zdravimo s strogo dieto in s kopejlo. Znamenite češkoslovaške toplice Karlovi vari se bolnim na jetrih toplo priporočajo.

Vnetju žolčnika se često pridružijo še žolčni kamni. Ta bolezen povzroča

težke bolečine, krče, glavobol in nerovo. V lažjih primerih pomagajo razna zdravila, v težjih slučajih pa se mora bolnik brezpogojno podvreči operaciji. Ljudje, ki so podvrženi vnetju žolčnika in žolčnim kamnom, se morajo držati najstrožje diete. Jesti ne smejo mastnih jedi, ne smejo piti alkoholnih pijač. Splah pa bolnik sam čuti, kaj mu koristi in kaj ne, in pameten bolnik se rad izogne jedem in pijačam, ki mu ne dejo dobro.

Strupi v hiši

Da se v stanovanju, kjer hranimo strupe, ne pripeti kakšna nesreča, je odvisno le od dobre in praktične gospodinje.

Pametna gospodinja ima strupe in zdravila v posebni omarici, ki jo imenujemo »domača lekarna«. Na vsako škatlo, na vsako steklenico naj nalepi ime, tako da vsak član družine takoj vidi, kaj ima v rokah. Vsaka nemarnost se lahko hudo maščuje. Kolikokrat smo slišali, da se je kdo zastrupil, ker je vzel napačen prašek, napačne kapljice ali napačne tablete.

Če gospodinja naleti na zdravila, ki jim ne ve imena, je najbolje, da jih zavreže. Prestara zdravila ne samo da izgubijo svojo zdravilno moč, temveč

lahko postanejo zaradi raznih kemičnih procesov celo strupena. Koliko nezgod in nesreč prepreči vestna gospodinja, ki ima domačo lekarno v redu.

Nesrečni zakoni

Neki angleški časopis je pozval svoje čitateljice, ki so nesrečne v zakonu, naj napišejo uredništvu kratko pismo o vzrokih svojega nesrečnega zakona. Ko je uredništvo imelo že dovolj gradiva, je ugotovilo, da so vzroki ločitev skoraj vedno enaki.

Neka Angležinja na primer obtožuje svojega moža s sledečimi:

»Moj mož me obsiplje z razkošnostjo in nepotrebnim služabništvom. Malokdaj je doma in jaz trpim zaradi njegove odsotnosti in zaradi razkošja, ki me obdaja. Ko sem ga prosila, da naj odpusti služabništvo in mu predlagala, naj se preselimo v skromnejše stanovanje, se je zasmel. Zelje mi ni mogel izpolniti, ker hoče, da bom — srečna.«

Iz pisma te bogate Angležinje je razvidno, da tudi bogastvo in razkošje ne prinese v zakon sreče in zadovoljstva.

Druga žena se pritožuje, da njenemu možu ne diši nobena jed, ki jo ona skuha. Zaradi tega obeduje večidel pri svojih prijateljih ali pa v restavracijah. Vsa obupana toži, da se bo mož samo zaradi jedi ločil od nje.

Tretja žena toži o svojem nesrečnem zakonu, da ji njen mož neprestano postavlja za vzgled svojo mater in svoje sestre. Zeni so te večne pripombe začele že tako presaditi, da je zasovražila vso možovo rodbino.

Četrta obtožuje svojega moža zaradi njegove prijateljice. Ni to ljubica, pravi sama, temveč duhovna prijateljica. Nanjo veže moža samo platonska ljubezen. Žena skuša razumeti, toda je kljub temu ljubosumna. Ko je možu to omenila, ji je odgovoril:

»Z njo se lahko pogovorim o pamet-

Kini prinašalo

SOKOLSKI DOM SISKKA

telefon 33-87

Od 1. do 3. avgusta

»SAVOY HOTEL 217«

V glavnih vlogah: Hans Albers in Brigitta Horney

Od 4. do 6. avgusta

»NOČ LJUBEZINE«

Grace Moore

ZVOČNI RADIO JESENICE

telefon int. št. 620

predvaja 31. t. m. ob 20.30 uri. 1. in 2. avgusta ob 20.30 uri (nedeljske popoldanske predstave ob 15. uri se vrši jo samo v slučaju slabega vremena)

Leharjevo opereto

»EVA«

V glavni vlogi: Magda Schneider in Hans Söbner.

Dodatek: domače »Zora« magacin »Smuške tekne v Planici.

Anekdote

Sokratov prijatelj

Grški modrijan Sokrat je šel nekoč na obisk k svojemu prijatelju. Prijatelj je bil naslonjen na vežna vrata. Ko je od daleč opazil Sokrata, je nekaj zašepetal svojemu slugi in izginil v stanovanje. Sokrat je vse to opazil. Ko se je približal slugi, ga ni nič začudilo, ko je slišal, da »gospoda ni doma«.

Nekaj dni nato je isti prijatelj obiskal Sokrata. Modrijan mu je sam odprl vrata in ga prijazno pozdravil: »Ah, škoda, da si ravno zdajle prišel, ko mene ni doma!«

»Kako to?« se je začudil prijatelj. »Saj vendar pred menoj stojiš!«

»Pred kratkim sem bil pri tebi. Takrat si po svojem slugi naročil, da te ni doma. Vidiš, jaz sem tvojemu slugi verjel, ti pa meni nočeš verjeti!«

Kronična bolezen

Znani berlinski zdravnik dr. Müller kar ni mogel trpeti zgornjih bolnikov. Posebno zoprne so mu bile take bolnice, ki so mu svoje težave razkladale prav na široko.

Nekoč je prišla k njemu dama, ki so jo v Berlinu imenovali »centrala za spletke«. Njene brbljavosti je bil že kar pri prvem pregledu do grla sit, toda zaenkrat je še molčal.

Zgovorna dama je še večkrat prišla k njemu. Ko je bila četrty v njegovi ordinaciji in je topot že kar pri vratih začela klepetati, jo je dr. Müller prestrašeno ustavil:

»Gospa, hitro, hitro sedite — in po-kažite jezik!«

Bolnica ga je ubogala. Tedaj pa je slavni zdravnik nadaljeval:

»Tako! In zdaj bom lahko mirno delal. Ali veste, da je pretila nevarnost, da bi bila vaša bolezen postala kronična!«

(Ali je dr. Müller res mislil na damino bolezen ali pa le na njen dolgi jezik, ko je govoril o »kronični bolezni«, to je ostala njegova tajna.)

Barthou kot kavalir

Veliki francoski državnik Jean Luis Barthou je bil do žen izredno kavalirski. Starim kakor mladim, lepim kakor grdim — vsem je vljudno dvoril.

Nekoč je srečala stara dama in ga prijazno nagovorila:

»Gospod Barthou, midva skupaj štejva ravno 130 let.«

Barthou, ki je imel takrat že 70 let, se je poklonil dami in ji vljudno dejal:

Perilo pravi: „SEVEDA“!

Perite prihodnjic tudi Vi s Schichtovim terpentinovim milom. Ono odpravi nesnago temeljito in prizanesljivo iz tkanine, potem je lahko vedno lepo belo!

Schichtovo terpentinovo milo

pere perilo bleščeče belo

in za namakanje ženska hvala

nih stvarih, s teboj — ne. Ona je mnogo inteligentnejša od tebe... Toda ne bodi ljubosumna, ker ti si moja žena, soproga, tovarišica, a ona druga samo duhovni prijatelj!

Naravno je, da žena po teh moževih besedah ni pomirjena in da bo koncem koncev to stanje vendarle privedlo do ločitve zakona.

Kako naj mati doji?

Le premnogokrat se pripeti, zlasti pri mladih materah, da nepravilno doje svoje dojenčke. Boje se, da bi detetu s preobilno hrano preobremenile želodec, in boje se, da ne bi bil otrok lačen. Kako naj si tedaj pomagajo?

Če ne veš prave mere, je vsekako bolje, da daš otroku več hrane. Če bi je bilo preveč, jo bo otrok tako sam izbiljuval; v tem ni še nič tragičnega.

Če vidiš, da otrok sesa prst, to še ne pomeni, da je lačen. Sesanje prsta je namreč pri otroku prvi samostojen opravke.

Da boste pa mlade matere vendar poznale neko mero pri hranitvi do-

jenčka, je najboljšo, če se kmalu po porodu oglasite z dojenčkom v posvetovalnici za mlade matere v Dečjih domovih. Pregled in nasveti vas skoraj nič ne stanejo. Mnenje, da je treba otroka peljati k pregledu šele takrat, ko je že bolan, je seveda napačno. Pametna mati še tako zdravega otroka od časa do časa prinese na pregled.

One matere pa, ki nimajo nikogar, da bi jim svetoval, naj se ravnajo po dojenčkovi velikosti. Treba je namreč dojenčkovo velikost pomnožiti s 14, pa boste zvedeli, koliko hrane potrebuje. Če je dojenček visok na primer 60 cm, pomnožite 60 s 14 in dobite 840 gramov. To je povprečna količina mleka za zdravega dojenčka za 24 ur.

Če vidite, da je dojenček pri teh 840 gramih še zmerom lačen, lahko brez skrbi nekoliko navržete; in narobe, če mu je hrane preveč.

Pravo in najbolj zanesljivo merilo je pa vaš otrok sam, ker se le redko zgodi, da bi dete posesalo več, kakor mu je potrebno.

Če je dete po zaužitju hrani nemirno, ga vzravajte, da izbljuva, kolikor mu je preveč.

Če je otrok slaboten in bolehen, se nikar ne zanašajte na svoje znanje, temveč ga nesite brezpogojno v pregled zdravniku, ako ni posvetovalnice v bližini. Vedeti morate, da sta pri dojenčku najbolj občutljiva želodec in črevesje.

Zato, mlada mati, pazi na dojenčka in glej, da ne prezreš prav nobene spremembe njegovega teka in gravave!

Kdor ljudem ne dela sile, mu tudi ne prisodijo, da bi v njihovo korist drugim silo delal. R. Scheu.

Marmelade in želeji

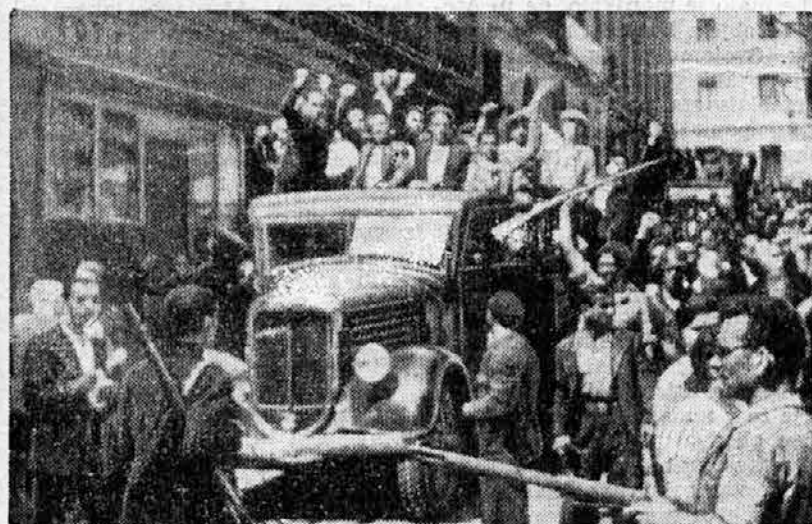
10 MINUTAH

Opekta

Navaden zavojček za približno 1 kg marmelade, cena Din 4.—

Navodila pri Vaših trgovcih.

Prodaja dr. A. Oetker, Maribor.

Revolucija v Španiji. Na sliki vidimo delavo: in mešane, ki oboroženi križarijo po in na avtomobilih po madridskih ulicah.

Kontesa Klara

Roman

Po francoskem izvirniku
Georges Ahna
priređil A. R.

skusila je zbuditi njegovo pozornost in ves večer se mu je približevala. Plavžar se ji je zdel v resnici zelo ljubezniv. Zaradi svoje temne polti, črnih, kratko pristrizženih las in velikih, rjavih oči je bil podoben Arabcu. Atenaido je iznenada obšla velika vznemirjenost. Še nikoli ni noben moški zbudil v njej podobnih občutkov. Mislila si je: če bi se sploh mogla v kakšnega moškega zaljubiti, bi bil to samo René. Mislil na bolečino, ki bi jo s tem povzročila Klara, jo je tako prevzela, da je začela plavžarja kar oblegati. V njeno prazno koketnost je prišel nekakšen ogenj, ki je še njo samo presenetil. In kako peklensko se je razveselila, ko je opazila, da se je Klarin obraz zmračil in da je postala mlada žena nemirna in plašna!

Atenaida je brala duševno trpljenje na čelu žene, ki jo je sovražila; spoznala je, da je odkrila občutljivo mesto, kjer bo lahko začela svoj sovražnični smrtni udarec. René se je vedel tako kakor dobro vzgojen moški, ki ga gospodinja odklikuje s svojo pozornostjo. Vljudno je sprejemal njene poklone, večkrat ji je podal roko in jo odvedel skozi salone. Časih se je tudi spustil v njo v pomene. Znal je biti prav toliko vljuden, da je bil prijeten družabnik, in prav tako hladen, da ni mogel nihče čutili, da bi mu bila grofica blizu kakor katerakoli druga ženska iz družbe. Toda naj se je znal še tako dobro obvladovati, pozoren gledalec bi bil moral opaziti, da ga nekaj muči. Ko se je namreč grofica napihovala kakor pav, hodila samo okoli njega in ga vodila po salonih in cvetličnjakih, je René opazil, da se je grof približal Klari, se sklonil čez hrbet njenega naslanjača in se začel z njo vneto pogovarjati.

Prvič je videl Klaro in Gastona, da sta govorila brez prič. Vzdrhtel je in temna rdečica mu je zalila obraz. Da, za trenutek ga je tako strašno zbolelo, da se je njegova roka krčevito sklenila in močno stisnila grofici. Atenaida ga je presenečeno pogledala. Prav tedaj sta se mudila v malem cvetličnjaku, ki ga je Moulinet imenoval »južni vrt«. Tam so se v vlažni toplobohotno razvijale strupene rastline iz Indije in Afrike.

Gibraltar je zapri dohod proti Španiji. Črna slika kaže zastražena mejna vrata, ki so jih Angleži zaprli proti Španiji. — Spodnja slika kaže špansko begunco, ki so se zatekli v Gibraltar.

»Kaj vam je?« je vprašala grofica in rahlo stisnila roko svojega kavalirja. Potem se je začela smehljati.

»Premočni vonj teh rastlin in vročina v cvetličnjaku sta me čisto omamila,« je odvrnil tovarnar in se v trenutku spet zbral. »Če vam je prav, bi mi bilo ljubše, da se vrneva v salon.«

In z grofico pod roko se je René počasi vrnil med ljudi. Z očmi je iskal grofa, ki se je še zmerom pogovarjal s Klaro.

Po kosilu je grof izginil. Nekaj svojih gostov je odvedel v sobo za kajenje in jih tam seznanil s svojimi odličnimi smotkami in cigareti. Čez pol ure se je opravičil, da ima še nekaj dela, in je zapustil goste, zavite v oblake dima. Hotel se je približati Klari, a ker je poznal ponosni značaj mlade žene, se ni upal preveč očitno v napad.

Drugače je bil zelo drzen, v njeni bližini je pa postal vendar nekoliko plašen. Zavedal se je tudi, da bodo prve besede, ki jih bo rekel med štirimi očmi, odločilne za njuno bodoče razmerje.

Morda bi bilo bolje, če bi še čakal in prepuštil času, da zravna pot med njima.

Toda grof je bil že tako razvražen in pokvarjen, da svoje strasti ni mogel več premagovati. Takoj se je lotil dela. Pogovarjal se je s svojimi prijatelji, časih je ogovoril še kakšno drugo žensko, neprestano pa je krožil okoli Klare kakor jastreb. Tako je prišel počasi do nje in naposled obstal pred njo.

»Kako se kaj počutite nočoj?« ji je dejal z mehkim glasom. »Kar bojim se vas vprašati... Saj vam moram biti kar nadležen.«

Klara se je hitro obrnila in pogledala grofu v obraz.

»Zakaj naj bi mi bili nadležni?« je pogumno odvrnila. »Ali bi bila prišla k vam, če bi bila kaj takega čutila?«

Grof je otožno povesil glavo.

»Glejte, prvič se lahko brez prič pogovoriva, kar ste omoženi,« je odvrnil. »Se zmerom si nisva odkrila resnice. Povedati vam moram, da mi je zdaj zelo hudo, ker sem z vami tako grdo ravnal. Ali mi morete to odpustiti?«

»Zakaj vam bo odpustanje?« je mirno odgovorila Klara. »Ali sem vam mar kaj očitala? Kar je bilo, je bilo. Pozabljeno je! To sem vam menda že dovolj jasno pokazala.«

»Velik kamen ste mi vzeli s srca,« je iznova začel grof. »Moral sem se oženiti. Nekega dne sem se zagledal v takem položaju, da sem moral izbirati med srečo in častjo. In ker sem rešil čast, sem zapravil srečo. Žrtvoval sem ljubezen za... denar... Oprostite mi, Klara, da govorim tako...«

»Z drugimi besedami bi se to reklo, da vas je gospod Moulinet potegnil iz blata in iz hvaležnosti ste vi potem vzeli njegovo hčer... in njegove milijone!... Pustite to, grof! Pesem pravi, da je kazen časih sladka. Odpoved vas tudi ni

mogla prav hudo boleti, saj ste se morali zavedati, da ste s to žrtvijo opravili samo svojo dolžnost. Za naju oba je morda tako bolje. Kakor vidim, ste srečni... In jaz...«

Ob teh posmehljivih besedah je grof vzdrhtel.

»In vi?« je plaho dejal. »Ali ste srečni?«

»Vi ste edini, ki nima pravice, da bi me o tem izpraševal,« je hladno odvrnila Klara.

Prav tedaj se je grofica vračala z Renéjem. Grof je od strani pokazal svojo ženo, ki jo je vodil tovarnar. Videč, da je Klara prebledela, jo je globoko pogledal in ji dejal:

»Več ljubezni ste vredni...«

Priklonil se je in počasi odšel. Klara je vztrpetala ob misli, da je grof morda uganil njeno skrivnost. Zdal bo dvomil, da je srečna, in prav to mu je hotela po vsaki ceni dokazati. Slutila je, kakšne nevarnosti jo čakajo, če se bo grof preveč ukvarjal z njo. Kaj naj stori, da bo svojega moža še bolj privezala nase? Kako naj mu dopove, da sili grof za njo in da se ona zanj ne zmeni? In še bolj jo je zbolelo, ko je pomislila, kako nesramno si skuša grofica pridobiti njenega moža.

Sklenila je pobeigniti. Pomahala je svojemu možu, da je prišel k njej, in ga potem prosila, naj ukazuje zapreči voz. Komaj se je otresla vsiljive Atenaide, ki jo je hotela še za vsako ceno zadržati, in hladno pozdravila grofa. Segla je Renéju pod roko in odšla z njim tako hitro z gradu, kakor bi gorelo. Ko sta sedela v vozu in sta se peljala proti domu, se je Klara zadelo, da je rešena. Noč je bila svetla, prosojna in mila. Ni se bala Renéja. Obrnila se je k njemu in ga mirno vprašala:

»Kakšna se vam zdi grofica?«

»Zelo prijazna,« je raztreseno odvrnil René.

Mlada žena se je stisnila v kot. Obupana je bila. Ta odgovor jo je zadel kakor oster nož. Zelo prijazna! Prizvok neizmerne naveličnosti, ki jo je izdajal glas njenega moža, je preslišala.

»V Varenne ne pojdeva več,« si je rekla Klara. »Preveč ji trpela.«

A prav tedaj je René, ki se je bil pogreznil v svoje misli, spet zagledal v duhu elegantnega grofa, kako se sklanja h Klari in ji z zdajalskim nasmeškom šepeta na uho nežne besede.

Čutil je, kako mu nekaj zadruguje grlo. Oči so se mu zaiskrile in stisnil je svoje mogočne pesti.

Res se nista več vrnila v Varenne. Čez štirinajst dni sta povabila Moulineta, grofica in Atenaido k sebi na kosilo in se tam spretno otresla vseh nadaljnjih vabil.

Atenaida je bila obupana. Labréde in du Tremblais sta se ji zdela pusta, brez domišljije, brez ognja. Iz samega dolgočasje je plesala s kmečkimi plemiči iz svoje okolice. Tudi Moulinet ni doživljal prav velikih uspehov. Oba sta bila nezadovoljna. Stara grofica, ki je čepela v gradu kakor samotna grlica, se ni dosti brigala za svojo snaho. Vsi ljudje so začeli čutili odsotnost tovarnarja in njegove žene. Splošno se je že o tem govorilo. Vsak je rekel svoje in še kaj dodal in vsi so se dolgočasili.

Tedaj se je Labréde prvi spomnil nečesa, kar bi morda poživilo življenje v graščini. Predlagal je, da bi priredili velik lov na lisico v gozdovih med Varennom in Malmaisonom. Svetoval je grofici, naj povabi tudi vse uradnike in vojaške veljake. Potem bi priredili veliko pojedino. Skratka, bil bi praznik, o katerem bi še pariški listi pisali.

Le malo je manjkalo, da ni Atenaida objela Labréda za ta domislek. Svojemu očetu je naročila, naj povabi goste. Labréde in du Tremblais sta pa morala tri dni rezati papirčke. Potem je šla še sama v Malmaison in se vrnila z obljubo, da se bosta lova udeležila tudi Klara in René.

5. Lov na »lisico«

Etang leži na sredini med Malmaisonom in Varennom. Nekaj ribnikov je v njegovi bližini. Nizke veje

* Lov na lisico je družabna igra, ki je še v mnogih deželah v navadi. Eden ali dva udeleženca, ki predstavljata lisico, se skrivata kje v gozdu, vsa ostala družba pa lovi: s papirčki zaznamujeta svojo sled. Kdor ju prvi odkrije, je zmagovalec v tej igri. (Op. ured.)

hrastov segajo nad vodo, kakor bi pohlepno iskale osvežila. Listje, ki odpade vsako leto in strohni, je ustvarilo blatno kadunjo, kamor se prihajajo vsako jutro valjat divji merjasci. Belo prepleskane ograje zapirajo gozdne poti.

Ogromne bukve s sivkastim lubjem in gostim listjem obdajajo ta kotiček in mečejo nanj svojo ledeno senco. Osem širokih poti, ki se stekajo na razpotju, se izgubljajo potem v globini gozda. Ta kraj je res poln tišine in skrivnostnega miru. Soince se lesketa v rahlo razgibanem ribniku in voda postaja od neba vsa višnjeva. Kadar love po gozdovih divjačino, je ta kraj najboljša čakališča. Srne, preganjane po psih, se prihajajo skrivati k ribnikom in si tu nabirajo novih moči. Lovci, skriti za velikimi hrasti ob vodi, lahko pode-re tu marsikatero žival.

Gospod Moulinet je bil drugače velik občudovalec in ljubitelj pri-rode, toda to pot je pokvaril okoli-lico ribnikov z velikim kitajskim paviljonom.

Sredi širokega razpotja je stala velika miza. Služabniki v razkošnih oblekah so ponujali groficičinim gostom prigrizke, da se okrepe, preden odjezdijo.

Po vseh poteh, ki so držale k ribnikom, so prihajali lovci na konjih ali v kočijah. Svetle ženske obleke so se v mračnem zelenju živo mešale z višnjevimi vojaškimi uniformami.

Dame so se zbirale na majhni jasi. Moulinet se je lotil barona in ga ni več izpuštil. Grofici se je držal kakor kakšen Anglež. Suknjič je imel rdeč, hlače pa iz belega usnja. René je bil oblečen kakor navadno, le lovske hlače je bil oblekel za ta dan.

Klara in baronica sta sedeli sami zase. Pogosto je kakšen požljiv pogled premeril lepo tovarnarjevo ženo.

Suzana, ki ji je stregel Oktavij, je pomakala prepečenec v kozarec španskega vina; solnce je zlatilo gozd in osvetljevalo pisano omizje. Zrak je bil prijetno svež.

»Gospod inženjer!« je iznenada vzkliknila Atenaida in pustila glav-varja, s katerim se je bila prej pogovarjala. Ko je René počasi prišel k njej, mu je rekla:

»Ali se vam ne zdi, da ni že lahko odšli na lov? Saj je minila že dobra ura, kar sta lisici s papirčki odšli! Dobro bi bilo, da bi se dvignili. Drugače bi ju morali predolgo iskati. Kje ju bomo le dobili?«

»Moj Bog, grofica,« je odvrnil René, »priznati vam moram, da mi je ta igra precej tuja. Rad bi vam dal kakšen dober migljaj, pa ga ne morem. Pontac bo kaj več vedel gospod Pontac, ki je takega lova že vajen...«

In René se je obrnil in pokazal velikega, mladega človeka v temni lovski obleki. Ta se mu je s pogledom zahvalil za uslugo. Mladi Pontac je namreč že dolgo želel, da bi se lahko čim bolj približal grofici, in zdaj, glej, se mu je iznenada ponudila tako lepa priložnost.

»Izvolite samo povedati, kaj želite, milostna,« je rekel. »Če pre-pustite vodstvo lova meni, bi skoraj staval, da bomo imeli gospoda Labréda in du Tremblaisa, preden bosta dve uri minuli. Ali naj ukazem dati znamenje za odhod? Čakajte, svojega slugo bom poklical!«

In res je kmalu nato stopil iz vrste služabnikov velik dedec z rdečim nosom. Ko je prišel pred svojega gospodarja, se je ustavil in pozdravil kakor vojak brez orožja.

»Ali naj njega vprašam?« je dejal mladi plemič grofici.

»Le dajte ga!« je odvrnila Atenaida, ki jo je zabaval slugov svečani nastop. »Morda bo lahko dal kakšen dragocen migljaj.«

»Iti bomo morali na desno,« je začel tedaj pripovedovati sluga. »Tam se začneja sled. Odkril sem namreč kos papirja, velik kakor dlan. Gospoda sta papirčke raz-tresla zelo na redko, ker sta se najbrže bala, da ju ne bi prehitro zasledili. Približno vem, kam sta morala iti.«

»Prav!« se je nasmehnul gospod Pontac. »Za njima pojdemo...«

»Zdal naj še kdo zatrobi za odhod,« je rekla grofici.

Ker ni bilo nikogar, je vzel lovski rog kar Pontac sam. Lica so se mu napela in kmalu je odmevalo med drevjem, kakor bi nekje gorelo.

»Čestitam vam, gospod,« je dejala grofica. »Vse kaže, da bi bili nadarjen godec...«

Marcel Allain in Pierre Souvestre:

Skrivnostni Fantomas

Detektivsko - kriminalni roman

22. nadaljevanje

»Rad te poslušam, če tako umno govoriš.«

Ker je komisar molčal, je izjavil Jerome Fandor zdajci z najnedolžnejšim obrazom:

»Sprenil te bom, kakopak...«

»To je nemogoče!« je odgovoril Juve.

»Zakaj ne?«

»Ker po nobeni ceni ne maram, da bi se tebe zapletel v to stvar. Prenevarna je...«

»Torej nezanimiva in preprosta stvar...« je podsmehljivo dejal Fandor.

»In prav zaradi tega, ker ni taka, me še bolj zanima!«

»Dragi Fandor, tebe je samo časnikarska častilakomnost!«

Jerome, ki je trmasto ko kakšen Bretonec vztrajal pri svojem, je naposled našel prave besede, ki je z njimi ugnal Juva v kozji rog.

»Saj mi ni treba dve uri prositi za dovoljenje. Niti ne potrebujem ga. Ali moreš mar prepričati, če ti sledim za petami. Nu, prijateljček, kaj boš pa polje storil...?«

»Tak reci mi vendar, kaj rineš v tako nevarnosti. Lahko si misliš, da se takšen tič, kakršen je ta Loupart, ne da kar tako meni nič tebi nič prijeli.«

Fandor je smeje se odgovoril:

»Kaj pa prav za prav veš o tem Loupartu?«

»Zal premalo,« je odgovoril Juve, »in to je ravno tisto strašno pri tem človeku. Malo prej si dejal, da je apaš, ki ga je policija že mnogokrat lovila. To drži! Kljub temu pa ni lahko prisojiti tega hudodelca v kakšno določeno skupino hudodelcev. Res je, da je pri najvzvišnejših hudodelstvih imel prste vmes, vendar se mu je še zmerom posrečilo, da se je izmuzel in bil naposled oproščen. Nihče ne ve, s čim se preživlja. Zvečine mislijo, da je član kakšne organizirane tolpe. Vse kar drži je to, da je zmogel vsega, in da si prav gotovo ne bi niti za hip pomisljal pogupati tebi in meni krogljo v glavo...«

»Kar nestrpen sem, tako me zanima ta stvar! Če ga ujameš, bom napisal napet članek o njegovi aretaciji!«

Juve se je nasmehnil.

»Fandor! Fandor! Ali ne boš nikoli postal resen?... Zgolj želja, da bi napisal senzacijo, se ti zdi vredna največje nevarnosti. Glej, dragi prijatelj, saj imaš že dovolj burno življenje za seboj!«

Pri zadnjih besedah je pogledal komisar Fandorja s prijateljskim in zgovornim pogledom. Juve je poznal mladega časnikarja že iz onih časov, ko se je še kot študent ukvarjal s fantastičnimi aferami Fantomasa. Spomnil se je tistih časov, ko je bil Fandor še mladi Charles Rambert. Misli je na Gurna, ki je bil o njem prepričan, da je Fantomas in da še živi, ker je poslal namesto sebe nekoga drugega na morišče. Za to skrivnost sta vedela samo Fandor in on, zakaj policija je njuno odkritje ožigosala za izničitveno pravljico.

Mladi časnikar je zamišljeno opazoval Juva, na zunanje pa ostal popolnoma miren.

»Kaj je toliko premišljal?« je naposled vprašal. »Če je kakšna pustolovščina zanimava, se človek ne sme ustrašiti nevarnosti. Ti hočeš ujeli Louparta; praviš, da naju utegne to stajati glavo... Mene ni strah! Tak povem mi vendar, ali si že napravil načrt? Rekel bi, da nameravaš prijeli Louparta pri delu!«

»Drugače se mi že ne bo posrečilo!«

»Torej ga hočeš zasledovati?«

»Uganil si.«

»In kdaj začneš svoje zasledovanje?«

Juve je pomignil Fandorju, naj molči.

»Fandor, ali slišiš, kaj prepeva tista pokveka pri točihnici?«

»Da, Modri valček!«

»Polje ti odgovorim na tvoje vprašanje. Louparta bova kmalu za petami... ali imaš orožje s seboj?«

»Saj me menda ne misliš naznaniti zaradi nedovoljene nošnje orožja?« je odgovoril šaleč se Fandor.

»Ti že pokažem, porednež...«

»No, priznam ti torej, da imam samokres v žepu.«

»Imenitno! Zdaj pa poslušaj: davi je bil Loupart v tržnici. Koj sem opozoril svoje agente nanj, in ti ga niso izpustili iz oči. Kakor pravijo zaupna poročila, nora priti Loupart vsak čas mimo Chateauduna in bo odondod zavil na Pigallov trg k hiši doktorja Chaleeka.

Midva kakopak ne ostaneva skupaj. Precej ko bova zgedela najinega moža, ga boš ti prehitel. Ostal boš na istem cestnem hodniku, ne da bi se oziral. Da se boš pa lahko pripravil,

ali ti mož še sledi, se ozri kar v izložbena okna. Kadar boš naposled opazil, da je izginil, greš do prihodnje prečne ulice, se skriješ tam v kakšno vežo in počakaš nekaj minut, ker si lahko prepričan, da je Loupart, če se je zdel zasledovan, obstal pri kakšni izložbi in tam opazuje, če se bo kakšen človek, ki gre pred njim, obrnil...«

»Razumem; kaj pa naj storim, če Loupart res izgine?«

»Polje,« je odgovoril komisar, »in se je nenadajano prekinil!«

»Vraga! Se nekdo, ki žvižga 'Modri valček'. Čas bo, da greva!«

Medtem ko je Juve poklical plačilnega natakarja, je Fandor vprašal:

»Ljudje, ki žvižgajo ta valček, so pač bržčas stražniki?«

»Se zdaleč ne!«

»Mislim sem, da je žvižganje znamenje...«

»Saj tudi je, toda ne v tem smislu, kot ti misliš!«

»Tega ne razumem!«

Juve se je zadovoljno nasmehnil. Časnikarjeva zmeda ga je kar ščegotala.

»Pravkar si me vprašal, kaj moreš storiti, če Loupart izgine... Preprosta stvar; obrneš se in premeriš vsakega mimoidočega... Opazil boš med njimi mnogo takih, ki si žvižgajo 'Modri valček'. Neposredno za njimi boš srečal mene, Juva, ki zasleduje Louparta in ga ne izpusti iz oči...«

»Torej so mimoidoči, ki žvižgajo, vendar stražniki ali pa policijski agenti?«

»Kaj še! Poslušaj!... Ko boš šel mimo vseh tistih ljudi, ki si žvižgajo ali pa po tihem pojo melodijo te pesmi, boš naposled našel Louparta in mene... Priporočam ti, da se obrneš in ubereš pot nazaj...«

Ko je Juve opazil, da ga mladi mož ne razume, mu je pojasnil dalje:

»Ako bi pa jaz slučajno izgubil sled, žvižgaj še ti 'Modri valček', da bo opozoril moje ljudi...«

Fandor je postal nestrpen in dejal:

»Toda jaz vendar ne poznam tvojih agentov! Kako jih naj opozorim?«

»Nič naj te ne skrbi za moje agente! Saj jih nimam. Torej če izgubim sled, žvižgaj ali si pa poj to lepo melodijo in pika. Drugega ne zahtevam prav nič od tebe! Se nekaj: če hočeš Louparta prehiteti, ne da bi te spoznal, obstoj kar nekaj sekund na robu cestnega hodnika, kakor da bi jo hotel ubrati čez cesto...«

Medtem ko je komisar vse to časnikarju razlagal, sta prišla do Chateauduna.

Juve se je ogledal na vse strani in tiho rekel:

»Zdaj se najini poti razideta! Pojdi k cerkvi Loreiske Matere božje. Zdaj je šest... če se ne molim, bo Loupart čez deset minut pri vinskem trgovcu, ki ga vidiš od tod na desni strani. Apaša boš prav lahko spoznal, saj je izredno velik in ima na levem licu

brazgotino. Izgledi so prav dobri!... Toda zapomni si: midva se ne poznavata. Ko bo hotel Loupart vdreti v hišo doktorja Chaleeka, ti bom že dal primerno znamenje...«

»Juve, se eno besedo!«

»Kaj je, Fandor?«

»Moram te prositi, da mi še nekaj pojasniš, sicer ne bom imel miru...«

»Nu, kar na dan z besedo!«

»Zakaj žvižgajo vsi ti ljudje, ki niso policijski agenti, kakor za slavo 'Modri valček'?«

»Ti si otroče! To je vendar prav preprosta stvar. 'Modri valček' pozna vsak otrok. Če ga kdor koli in kjer koli začno žvižgati, ga drugi ljudje kar nebotično začno peti ali žvižgati za njim. Nocoj sem pred beznico, kjer je sedel Loupart, opazoval dva delavca, dva vohuna, ki sta koj, ko je Loupart stopil v krmo, začela žvižgati 'Modri valček'; med ljudmi, ki jih zdaj srečujemo, je torej nekaj ljudi, ki so šli tam mimo in zdaj si pač to melodijo dalje žvižgajo. Ah mar zdaj razumeš zveznost?«

Fandor se je Juva smehljaje se zahvalil; stopil je čez cesto in odšel na svoje opazovališče k cerkvi Loreiske Matere božje...

XXIX

Za zastorom

Stari del mesta — Frochot — v polkrogu obdan s starodavnim zidovjem, leži vzvišen nad križiščem Monierjeve in Condorcetove ceste.

Mračilo se je že, ko je Fandor prišel na trg.

Že celo uro je mladi časnikar zasledoval Louparta.

Sicer Fandor ni imel kdo ve kako težke naloge, saj bo apaša na prvi pogled spoznal, ko mu ga je pa kriminalni nadzornik Juve tako natanko opisal.

Loupart je popolnoma mirno stopal po Cesti mučnikov, in imel v ustih tlečo cigareto, roke v žepih...

Na vogalu Clauzelove ulice ga je Fandor pustil mimo. Odondod mu je sledil za petami.

Kljub vsej pozornosti in kljub bistremu očesu pa ni mogel nikjer stakniti Juva, popolnoma ga je zgrešil. Zdajci se je nekdo surovo zalotel vanj. Tik Fandorja je stal stari postrežek.

»Neumnež,« je šepnil starec, »nikar ne hodi v staro mesto. Ostanj zadaj in pazi, če bo zavil v kakšno ulico. Čez četrt ure me najdeš na cesti Victorja Masseya 27.«

In že je izginil, še preden je utegnil Fandor ziniti le besedico v odgovor.

Fandor se je skrivil v čakalnico cestne železnice in odondod opazoval drugo hišo na desni strani, ne da bi bil opazil kar koli sumljivega; Loupart je izginil ko kafa, toda daleč proč ni mogel biti.

Točno čez četrt ure je odšel Fandor

Po amnestiji v Avstriji. Naša slika kaže prve osvobojene jetnike, ki so po veliki amnestiji pozdravljajo s sorodniki in prijatelji pred izhodom iz zapora.

iz svojega opazovališča in jo ubral, sledeč Juvovemu naročilu, na cesto Victorja Masseya 27.

Ko je prišel časnikar v tretje nadstropje je zdajci zaslišal Juvov glas:

»Ali si ti, mali...?«

»Da, jaz sem.«

»Ali te ni hišnik nič srečal?«

»Zive duše nisem srečal.«

»Imenitno,« je odgovoril Juve. »Pridi sem gor!« Komisar je slonel na oknu med četrtim in petim nadstropjem, držeč v rokah velik daljnogled in z njim opazoval okolico.

Fandor je stekel k njemu in seveda koj razumel, zakaj se gre Juve vojskovodjo. Iz tega okna si namreč videl ves stari del mesta, sleherno hišico in vse krme tega slikovitega mestnega dela.

»Ali še ni šel notri?« je vprašal Juve.

»Med tem časom že ne, dokler sem jaz opazoval. Kasneje mogoče...«

»Kasneje sem že jaz pazil.«

»Kaj neda,« je rekel dalje in za hip izpustil hišo doktorja Chaleeka iz oči...« zdaj vidiš, koliko je vredno, če poznaš ves Pariz in imaš povsod prijatelje. Malo sem premišljal, polje sem se pa spomnil, da bom iz tega okna lahko imenitno zasledoval našega prijatelja Louparta, ne da bi se moral bati, da me ta strela ubije. Nočem te sicer oštevat, dragi Fandor, toda ti si skoraj zagrešil veliko neumnost, ko si hotel za njim v stari del mesta...«

»Rad priznam,« je odgovoril Fandor.

»Zato sem te pa tudi pošteno sunil v rebra,« je dejal kriminalist, »da bi te dejansko opozoril na nevarnost. Pst!... stoji!... stoji!...«

Komisar je začel spet vneto opazovati okolico; čeprav se je že pošteno mračilo, je še vendar dovolj jasno videl, kaj se godi okoli hiše. Nehote je položil roko Fandorju na ramo.

Zdajci je začel od razburjenja trepetati Juve ga je vščenil v nadleht.

»Tišek je na najboljšem potu v mišnico,« je zamrmral polglasno kriminalni komisar. »Ali kaj vidiš Fandor?«

Časnikar je medtem že opazil temno senco na vrhu Chaleekove vile.

»Zdaj menda vidiš, koliko je vred-

no,« je z zadovoljstvom ugotovil Juve, »da sva tukaj zgoraj na varnem. Spodaj bi o nadaljnjih dogodkih ničesar več ne videla; zakaj živa meja, ki zapira pogled s ceste na vrt, je skoraj pol drugi meter visoka.«

»Nu, kaj pa vidiva od tod?« je šilil Fandor v kriminalista.

»Odtod vidiva najinega prijatelja Louparta, kako zavije na desno, teče proti stopnišču, se spet obrne... saj menda vidiš, da gre nazaj?«

»Res! je pritrdil Fandor.

Kriminalist je napovedoval dalje:

Zdaj se plazijo okoli hiše do malih vrtnih vrat. Pes! Ta vrata najde človek, ki se dobro spozna... sega v žep... išče... Lej, že ima šop ključev v roki... strela z jasnega! Nu, če jih ima toliko na izbiro, bo že našel pravega, bo odklenil vrata... No, ali nisem rekel...? je zmagovalno vprašal Juve.

In res je Fandor skorajda natanko videl, kako je Loupart odklenil vrata in jih za seboj zaprl.

»Kaj bova pa zdaj?«

»Zdaj bova,« je odgovoril komisar in odkrival s težkimi čevlji na nogah po stopnicah navzdol, »zdaj bova mrežo malo zožila. Vdrla bova v hišo in se tam skrila. Dokler je še tako temno, bova to igranje opravila...«

Fandor se je nasmehnil; stvar mu je bila na moč všeč. Precej jo je ubral proti vrtnim vratom, ki jih je bil Loupart na srečo samo priprl; toda Juve ga je poklical nazaj.

»Ne bodi vendar tako nage! Najprej si morava napraviti načrt, preden napadeva sovražnika.«

»Otroče! je zamrmral Juve;« na prvi pogled vidim, da nisi služil pri generalnem štabu... jaz sicer tudi ne, spoznam se pa že... in še temeljito.«

Resno je komisar nadaljeval:

»Od najune ljube Jozefine sem dobil načrt hiše, ki ga je hladnokrvno ukradla svojemu ljubčku... Za naju je ta načrt od sile važen... Oglejva si ga: v prtiličju sta na obeh straneh po dve okni; tukajje je jedilnica, tam pa salon. Desno okno v prvem nadstropju bi prisojil spalnici, levo z balkonom pa delovni sobi nesrečnega doktorja! V tej sobi se morava skriti, to si zapomni. Ali si me razumel, Fandor?«

»Kakopak,« je zamrmral časnikar, ki je bil včasih pošteno redkobeseden.

V temi sta se oba moža s pridržanim dihom plazila ob zidu. Da bi lopova presenetila, sta morala prav posebno paziti na to, da ju ne bi niti videl. V doktorjevo delovno sobo sta se lahko neopazno splazila samo od zunaj...«

Prvo nadstropje ni bilo kdo ve kako visoko; po žlebu je prvi splezal Juve na balkon, za petami mu je pa sledil Fandor. Okna delovne sobe so bila na sležaj odprta.

»Če imajo tatovi svojega boga, ga imajo policaji tudi,« je vzkliknil olajšano Juve.

»Da le ni isti,« se je pošalil Fandor.

Juve se je medtem že vzpel na podoknico in skočil v sobo. Ker je pa slišal, da njegovi čevlji po parketu škripajo, je le z največjim samozalaganjem požrl besno kletvico in se ni

Amerikanska

Za časa prohibicije je stopil neki ameriški mornar v pristanišču ob Sredozemskem morju v neki bar in si naročil konjaka.

Točaj je pograbil, ne da bi opazil, steklenico z žvepleno kislino. Natočil je in mornar je zvrnil kozarček na dušek. Plačal je in šel. Kmalu nato je opazil točaj svojo pomojo in se je kakopak hudo ustrašil ob misli, kakšne posledice utegne imeti njegova zaničnost.

Še medtem ko so mu rojile te strašne misli po glavi, se je mornar vrnil. Niti malo mu ni bilo videti, da mu je pijača ekodovala, kar trdno in strumno je stal na nogah. Naročil si je spet kozarček konjaka.

Točaj je hotel popraviti pomojo, zato mu je natočil najiminennejši in najstarejši konjak, ki ga je staknil v kleti. Mornar je nastvil kozarček, spil na dušek, tlesknil z jezikom in zaničljivo dejal:

»Vsi ste goljufi, kar vas je. Dvakrat naročis isto pijačo — in obakrat dobiš drugačno.«

Piljunil je in šel.

Maščevanje

»Premisli, Janko je špelo kar ugrabil in se poročil z njo.«

»Pa je mati špeli oprostila...?«

»Mislim da ne; zdaj namreč pri njima stanuje.«

Vljudnost

Vljudni knjigovodja je napisal na razglednico, ki jo je poslal svojemu šefu z dopusta, takole:

»Ne zamerite mi, prosim, da vam pišem kar v srcaji; danes je namreč strašno vroče!«

Humor

Vse za bodočnost

»Ali niste nič mislili na bodočnost, ko ste poverili denar, obtoženec?«

»Kakopak, gospod sodnik, precej sem ga odnesel v banko.«

Lepotna konkurenca

»Danes smo v šoli glasovale za najlepše dekle v našem razredu.«

»Nu, katero ste izbrale?«

»Se ni določeno; vsaka je dobila samo po en glas!«

O pravem času...

Zakonski mož je prišel domov.

»Obleci se, dušica, vstopnice imam za gledališče.«

»Za nocoj?«

»Ne, za jutri.«

Naivnost.

Milostljivi gospod, v naši knjižnici je razbojnik!«

»Razbojnik? Kakšno knjigo pa čita?«

Vedeževalka

Manuela zna brati z roke.

Včasih pride kdo k njej.

Včeraj je bil spet nekdo.

Komaj je stopil v sobo, ga je že prišla Manuela za roko.

»Spoštovanje, mladi gospod,« je dejala in brala iz njegovih črt. »Točen in spodoben človek ste, dolgov ne delate, ker ste preveč redoljuben. To borem iz tele vaše črte.«

Mladi mož jo je prekinil:

»Nehajte že vendar! Samo zato sem vstopil, da bi me ne srečal krojač, ki sem mu obleko že tri leta dolžan.«

Najnovejša škotska

Ko je te dni prišel Mac Kornick s svojimi tremi otroci v Pariz, jo je mahnil v najiminennejšo restavracijo. K njegovim mizi so prihitali kar trje natakarji, da bi mu postregli. Mac Kornick je naročil steklenico limonade, štiri kozarce in štiri prazne krožnike; iz nahrbtnika je pa izvlekel prigrizek, ki ga je prinesel od doma in ga pravično razdelil. Vsi štirje so začeli z veliko slastjo obrirati prigrizek.

Natakarji so se skotovemu početju pošteno čudili in nesli novico ravnateljcu na nos. Leta je pristopil k Skotu in ga vljudno ogovoril:

»Dovolite, da vas opozorim...«

»Kdo pa ste vi,« ga je zviška vprašal Mac Kornick.

»Ravnatelj restavracije.«

»Tako! No, kakor nalašč ste prišli. Hotel sem že vprašati, zakaj nimate godbe.«

25krat večje

Navadno nojevo jajce tehta približno poldrugo kilo in je 25krat večje od kurjega.

HERSAN

Vzorec pošlje brezplačno

„RADIOŠAN“, Zagreb
Dukljanova 1.

premaknil nikamor več. Kakopak je brž namignil Fandorju, naj za pet ran božjih ne stopi na tla. Iz žepa je izvlekel gumijaste čevlje in si jih nataknil.

»Pri takih prilikah jih zmerom obujem, ti, prijateljček, si pa blagovoli sezuti čevlje...«

Zdaj sta se lahko neslišno sprehajala po sobi. Da bi ju ne mogel od zunaj nihče videti, je Juve po tihem spustil rebrace in zagnil se zavese.

Tedaj je prižgal komisar električno slepico, da bi se brž orientiral po sobi.

Chaleckova delovna soba je bila prav elegantno opremljena; na sredini je stala velika pisalna miza, vsa obložena s spisi in pismi. Na desni, oknu nasproti, so držala vrata na hodnik; bila so zastrta s težko zaveso. Nasproti vratom je stala velika zofa, ob stenah se je pa tiščala knjižna policica knjižne police. Nekoliko po sobi raztresenih naslanjačev je vabilo goste k počitku.

»Zelesne blagajne, ki jo omenja Jozefina v pismu, pa nikjer ne vidim.« Sočutno se smehljaje mu je komisar prišepnil:

»Kar pomiri se! Ti še nimaš pravega kriminalističnega pogleda. Danes la dan ne zaklepa previden človek svojega bogastva več v železne blagajne, kakor staromodni meščanje ali pa trgovci, ki hočejo svojim strankam imponirati. Zofo si ogled natančneje! Nu, ali zdaj vidiš, kako je ob zgornji bogato okrašena z rezbarijami? Kar prepričan bodi, da se za temi rezbarijami skriva močna jeklena kaseta, ki je kos vsemu najmodernejšemu vlomilskemu orodju.«

Juve je začudenemu Fandorju takoj dokazal, da je v bogati rezbariji majhna skrita ključavnica.

»Zdaj se nikar več ne zadržujva s takimi rečmi. Utrnil bom slepico, potlej se pa skrijeva oba za zaveso.«

Oba moža, ki sta že dobro uro, ne da bi se premaknila, čepela skrita za zaveso, sta bila že pošteno trudna, tako trudna, da so jima že noge otrpnile.

Juve je držal ves čas v desnici napet samokres, Fandorju se pa ni zdelo vredno, da bi potegnil svoj brovning iz žepa.

Ko je odbila neka oddaljena ura deset, sta zaslišala oba prijatelja lahen šum.

»Ali kaj vidiš?« je zdajci vprašal Juve.

»Da,« je odgovoril Fandor.

Časnikar in komisar sta se med dolgim čakanjem zabavala z brezobzirnim izrezovanjem lukenj v zaveso, ki jih sicer ni bilo opaziti zanju so bile pa vendar dovolj velike, da sta lahko opazovala dogodke v sobi.

Sum je trajal dalje. Slišati je bilo, kako hodi nekdo po sosednji sobi tako nezadržano, kakor da bi bil doma.

Loupart je bržčas mislil, da je sam v Chaleckovi hiši. Ni se mu zdelo vredno, da bi svoje delo opravil kolikor mogoče hitro. Da ni slišal okoli in iskal skrite blagajne, je bilo za Juve pribito. Prav gotovo je že zdavnaj vedel, kje je skrita jeklena kaseta.

Zdajci so se koraki približali; čprav Fandor ni bil strahopetneč in je vrhu tega Juve neomajno zaupal, je vendar čutil, kako mu je začelo srce nemirno utripati, ko je nekdo odgrnil zavese pri vratih. Nekdo je stopil v sobo. Za trenutek je zavladala temnoba na tihina; potlej je zažarel bogato okrašeni svetilnik na sredini sobe.

Kurja očesa,

trdo kožo in zarasle nohte Vam brez bolečin odstranimo ter noge strokovnjaško zmasiramo v naši pedikuri. Obiščite nas, prepričajte se! Nega nog 10 Din!

Ljubljana, Selenburgova 2

POZOR GOSPODINJE!
Najceneje ste postreženi s **KURIVOM** pri tvrdki
RUDOLF VELEPIC
trgovina s kurivom
LJUBLJANA VI.
Sv. Jerneja cesta 25
TELEFON 2708
Prvi poskus stalni odjem!

Vsega v izobilju za malo denarja v veliki izbiri trenchcoatov, hubertusov, pumparic, perila itd. pri **PRESKERJU, Ljubljana Sv. Petra cesta 14**

Pohitite... DOKLER SE TRAJE ZALOGA! ZNIŽANE OBUTVE!

19.-

18115-1129
Lahki, udobni kopalni čevlji iz gumijskega, neobhodno potrebni za vroči in ostri pesek na plaži.

29.-

18965-27
Elegantni kopalni čevlji iz gumijskega peto, črne, modre in bele barve.

29.-

35644-31
Vel. št. 35-38. Za turiste, bicikliste, skaute, za vsako delo na polju in za živahne otroke je najmočnejša, najudobnejša in najsigurnejša naša »Sportka«, izdelana iz krepkega platna z gumijastim nazobčanim podplatom. Znižali smo ceno od Din 35- na Din 29-, da damo vsakomur možnost, da si jih nabavi. Otroške od št. 30-34, prej Din 29-, stanejo sedaj samo Din 25-. Moške od št. 39-47, prej Din 39-, sedaj samo Din 35-.

39.-

62895-9193
Najnovejši model. Čevlji iz belega lanenega platna, modro kariran vzorec. — Prej Din 49-, sedaj samo Din 39-.

49.-

69895-4845
Sik čevlji iz grobega lanenega platna, belt in rjavi pepita vzorec z drap paspulo.

49.-

69995-1159
Za odpočitek nog, lahek, udoben in eleganten letni čevlji iz belega lanenega platna. Znižali smo jim ceno od Din 59- na 49-.

59.-

2395-14224
Model z Jadrana. Krasen čevlji iz belega nubuk usnja z usnjenim podplatom. Sedaj jih lahko kupite samo za Din 59-, dočim so stali prej Din 79-.

59.-

3395-14224
Model iz Nizze za elegantno damo. — Prej Din 79-, sedaj samo Din 59-.

59.-

1195-9552
Za družbo, popoldne in večer. Kombinacija lanenega panama in modrega semiša. Prej Din 79-, stane sedaj samo Din 59-.

79.-

2995-16593
Lepi, udobni letni čevlji iz zeprehode in za ulico iz perforiranega belega usnja z usnjenim podplatom in polvisoko peto.

69.-

1437-2727
Trpežni in lahki moški letni čevlji iz sivoga platna z lakastimi okraski in s krepkim usnjenim podplatom.

89.-

2027-24884
Elegantni, udobni in zračni moški čevlji iz perforiranega sivoga usnja z usnjenim podplatom. Prepotrebni v dneh pripeke.

MALI OGLASI

Mali oglasi socialnega značaja računamo po 25 par za besedo, trgovske in podobne pa po 50 par za besedo. Prekliči in trgovsko-obrtniški oglasi, ki nimajo prodajnega značaja, stanejo po 1 Din za besedo. — Za vsak mali oglas je treba še posebej plačati davek v znesku 150 Din. Kdor želi odgovor, dostavo po pošti ali če ima oglas šifro, mora doplačati še 3 Din. — Mali oglasi se plačajo vedno vnaprej, in sicer po poštni nakaznici, po poštni položnici na ček račun »Družinski tednik« uprava, Ljubljana 15.393, ali pa v znak obneme z naročilom.

Informacije

INTIMNI ŽENSKI KOLENDAR, velikost notena, 180 strani mora imeti vsaka dozorila žena, da se pouči, kako se lahko brez fizične ali moralne škode na versko in medicinsko neoporečen način trajno izogiba spočetja. Po povzetju Din 20-. Zaloga v Ljubljani: Kati Voda, Medvedova 8; dobi se tudi v Učiti knjigarji in v trafikah nasproti »Rijo«, Slamiča in v trafikah na Tyrševi c. 53.

POTNIKA Z AVTOM, ki potuje po Sloveniji in se ustavlja tudi po vaseh, prosim za obvestilo, če lanko vzame s seboj sopotnika in koliko računa kilometre. Dopolne prošnje na upravo pod »Reklama akcija«.

Dopisovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

MLADENIČ star 29 let, srednje postave, značajen, samski, želi znanja z mlajšo gospodično. Ponudbe pod šifro »Sigurna ekai stencas«.

MLAD SIMPATIČEN GOSPOD si želi znanja z ravno tako simpatično gospodično iz boljše družine, staro 20 do 25 let. Pogoj dobra vzgoja, plemenit značaj in inteligencija. Ponudbe na »Družinski tednik« pod šifro »Simpatično deklet«.

ZNANJA ŽELI po dopisovanju mlad gospod, srednje postave, muzikalen, s sigurno bodočnostjo, z mlajšo gospodično, z nekaj kapitala v srhu kasnejše živitve. Cenjene dopise na upravo lista pod šifro »Hrepenjenjs«.

INTELEKTNA GOSPODIČNA, idealna, poštena, želi vsled pomanjkanja znanstva tem potom spoznati premožnejšega gospoda v starosti od 30 do 40 let, plemenitega značaja, prijetne zunanosti in v svrhu dopisovanja in event. skupnih izletov. Stroga diskretnost. Neanonimne dopise je poslati na upravo »Družinskega tednika« pod šifro: »Sorodna duša«.

MLAJŠI ENERGIČEN mladenič išče znanja z mladenko srednje postave, ki ima 15-20.000 dinarjev v svrhu sigurne eksistence za celo bodočnost. Ženitev po sporazumu takoj. Dopolne na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Iskrena ljubezen«.

DVIGNITE PISMA V UPRAVI: »Pomlad 24« — »Tri mušketir« — »Lepši dnevi« — »Sorodna duša« — »Marjetice«.

Prodajam

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

POHIŠTVO. Več šperanih sob na zalogi, orehova korenina, od 3.400 Din naprej. Kuhinjske kredence od 370 Din naprej pri Lancos D. Wolfova 12.

Tako zadovoljni kakor so drugi boste tudi VI, če naročite prvovrstno uro budilko s sliko prebude Marje z Brezji, izdelava v naravnih barvah je tako okusna in čista, da bi se zato ne smela taka ura manjkati v prav nobeni hiši. Še posebno privlačnost je Marija, ki gleda leza Goró na nas, ki pričakujemo ojene tolažbe. Uro so okusno izdelane, so trpežne in zelo poceni. Prvovrstna Din 107-, Din 95- in Din 87-. Naročite po dopisnici z navodilo natančnega naslova. Pošljem takoj po povzetju. Se priporoča Zdravko Rant, urar, Jesenice-Fužine.

Kozmetika
Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

IZPADANJE LAS IN PRHLJAJ prepričajte samo znano sredstvo Voda iz kopriv. Lasje postanejo spet bujni, ravnje se jim leek in postane nejo popolnoma zdravi, če jo redno dvakrat na teden uporabljate. 1 steklenica s navodilom stane Din 30-. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 84.

LEPE DEKLISKE PRSI dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih še v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem »Eau de Lahores, 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40-. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 84.

BARVANJE LAS ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z Oro-barvo za laso, ki jo dobite v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zajemena. 1 garitura s navodilom stane Din 80-. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 84.

ESENGA IZ KOPRIV je že davno preizkušeno najboljši in najzanesljivejši sredstvo proti prhljajem in izpadanju las. Slabi in ranemarjeni lasje dobe v najkrajšem času mladostno bujnost in leek. Steklenica s navodilom Din 30-. — Naročite se pri: Nobilior parfumeriji, Zagreb, Ilica 84.

Stanovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

STALNO STANOVANJE iščejo tri odrasle osebe; večjo sobo, kuhinjo, shrambo in prikljine. Naslov v upravi »Družinskega tednika«.

Ženitve

Vsaka beseda 50 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

SIMPATIČNO GOSPODIČNO, dobro gospodinj, staro 20 do 23 let, vajeno vodstva večjega gospodinjstva in ki je želela na kmetih ter ima po možnosti tudi doto, iščem za svojega sina na veliko posestvo. Dopolne na upravo pod »Delavne roke, plemenit značaj Diskretna častna zadeva«.

Poravnajte naročnino!